Муркаш район хаçачĕ

Çĕнтерӳ ялавĕ

1944 çулхи çу уйăхĕн 5-мĕшĕнчепе тухать

40 (8204) № * Шăмат кун, 2014 çулхи çу (май) уйăхĕн 31-мĕшĕ * Хакĕ ирĕклĕ

Иван Моторин лагерьте пулчĕ

"Пĕтĕмĕшле илсен республикăри лагерьсем ачасене йышăнма хатĕр", – терĕ Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕ Иван Моторин пирĕн районта вырнаçнă "Солнышко" ачасен сывлăхне çирĕплетмелли лагерьте пулнă май. Ĕнер вăл шăпах пирĕн районти çак лагерь ачасен çуллахи канăвне ирттерме епле хатĕрленнипе кăсăкланчĕ. Иван Борисовича, çавăн пекех Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн председателĕн çумне – республикăн Сывлăх сыхлавĕ тата социаллă аталану министрне Алла Самойловăна, вĕренӳ тата çамрăксен политикин министрĕн çумне Сергей Кудряшова, Чăваш Республикинчи Роспотребнадзор Управленийĕн ертӳçине Надежда Луговскаяна, гражданла оборона тата чрезвычайлă лару-тăру енĕпе ĕçлекен патшалăх комитечĕн тата ытти ведомствăсен представителĕсене лагерьте район администрацийĕн пуçлăхĕ Ростислав Тимофеев, "Солнышко" лагерĕн учредителĕ Владимир Ермолаев тата лагерь пуçлăхĕ Сергей Курмышев кĕтсе илчĕç.

Лагерьте ачасене кĕтни куç кĕретех. Территоринчи çула тикĕслесе юсанă. Çĕнĕ спорт площадки туса хунă. Столовăйĕнче те юсав ĕçĕсем хыççăн çĕнĕ сĕтел-пукан кӳрсе килнĕ. Кунта ĕçлекенсем ачасене йышăнас умĕн юлашки ĕçсене туса ирттереççĕ, пур çĕрте те юлашки тирпей-илем ĕçĕсене тăваççĕ. Сумлă делегаци çавăн пекех ачасем пурăнмалли, сипленмелли корпуссенче, вĕсенчи пӳлĕмсенче пулса курчĕç. Çуллахи эстрада, ташламалли вырăнсем те пурин кăмăлне те тивĕçтереççĕ.

Иван Борисович специалистсем çитнипе-çитменнипе те кăсăкланчĕ. Лагерь пуçлăхĕ каланă тăрăх, ку енĕпе ыйтăва йăлтах татса панă.

Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Председателĕ Иван Моторин, çавăн пекех ытти хăнасем те "Солнышко" лагерьте курнипе кăмăллă юлчĕç.

Апла пулсан ыран "Солнышко" лагерь 330 ачана тулли кăмăлпа кĕтсе илĕ. Шăпах çавăн чухлĕ ача канмалла кунта пĕрремĕш сменăра.

Л. ПАВЛОВА.

Тимлĕх кăна ытларах уйăрмалла

Ыран – Пĕтĕм тĕнчери ачасене хӳтĕлемелли кун. Çак уява халалласа районти кашни ял тăрăхĕнче уяв мероприятийĕсем ирттерме палăртнă. Район шайĕнчисем вара иртнĕ кунсенчех пуçланчĕç.

Эсир куракан сăн ӳкерчĕке "Пĕтĕмпех çемье ячĕпе" район форумĕнче тума май килчĕ. Çак форума хутшăннисем – хĕрарăмсен районти тата ашшĕсен районти канашĕсен членĕсем, ял тăрăхĕсенчи активлă çемьесем Муркашри ача-пăча тĕп библиотекине пухăнса çемьери хутшăнусем пирки калаçса тĕрлĕ лару-тăрăва сӳтсе яврĕç.

Хĕрарăмсен канашĕн ертӳçи – район администрацийĕн йĕркелӳпе кадрсен, право енĕпе тивĕçтерессин тата вырăнти хăй тытăмлăх органĕсемпе ĕçлекен пай пуçлăхĕ Л. Тарасова, çул çитменнисемпе ĕçлекен тата вĕсен прависене хӳтĕлекен районти комиссин ĕçне йĕркелекен сектор ертӳçи Л. Петрова ачасене тĕрĕс çул суйлама пĕчĕкренех вĕрентмелли çинче чарăнса тăчĕç. Унсăр вĕсемпе шăпах асăннă комисси ларăвĕсенче тĕл пулма тивет. Çак ларусенчех хăш-пĕр ачана ашшĕ-амăшĕнчен хӳтĕлемелли те çиеле тухать.

Ачана тĕрĕс çулпа утма унăн пултарулăхне аталантарни тата ача кĕнекепе туслă пулни пулăшать тесе форумра пĕр çын кăна каламарĕ. Библиотека ертӳçи Е. Налимова çакна В. Осеева çырнă "Бабка" калава вуласа парса та çирĕплетрĕ. Сăмах май библиотекăра ачасене сиен кӳрекен информацирен те хăтараççĕ. Килте çакна пур чухне ашшĕ-амăшĕ те тĕрĕслесе çитереймест.

Пултарулăх пирки калас пулсан вара çуллахи вăхăтра ачасем аслисемпе пĕрле пластик савăтсенчен тĕрлĕ япала, хатĕр ăсталаса кил картишне е пахчана çăмăллăнах илемлетме пултараççĕ. Форума хутшăннисем ку ĕçĕн вăрттăнлăхĕсемпе те паллаштарчĕç. Муркашри тури чăвашсен музейĕнчи алăпа тунă илемлĕ экспонатсемпе паллашнă хыççăн вара "пылаклă чечек" парне те ăсталама вĕренчĕç.

Ачасен пурнăçне интереслĕрех тума майсем те, условисем те çителĕклĕ, вĕсене тимлĕх кăна ытларах уйăрмалла.

Н. ДИМИТРИЕВА.

Ыран – Ачасене хӳтĕлемелли пĕтĕм тĕнчери кун

ХАКЛĂ ЕНТЕШĔМĔРСЕМ!

Сире Ачасене хӳтĕлемелли пĕтĕм тĕнчери кун ячĕпе саламлатăп.

Ачалăх – пурнăçри чи илемлĕ те çутă, савăнăçпа тата телейпе тулли, çĕнĕлĕхсемпе пуян тапхăр.

Патшалăх, общество тата çемье тĕллевĕ – кашни ача хăйне юратнине, уншăн тăрăшнине туллин туйса тăтăр, мĕн пур ачах сывă та телейлĕ ӳссе çитĕнтĕр, лайăх паллă илтĕр, ăс-хакăлпа кăмăл-сипет хаклăхĕсене ăша хывса ӳстĕр тесе мĕн кирлине пурне те тăвасси.

Республикăра шкулчченхи тата шкул вĕренĕвĕн тытăмĕсене çĕнетес ĕç хастарлăн пурнăçланать. Юлашки виçĕ çулта 23 ача сачĕ тунă тата юсаса çĕнетнĕ, çапла майпа пĕтĕмпе 13,9 пине яхăн вырăн йĕркеленĕ, çав шутра çĕнĕрен туса тата юсаса çĕнетсе – 4,2 пин ытла вырăн. Асăннă тĕллевсем валли 2 миллиард тенкĕ ытла янă.

2014 çулта ача сачĕсем тума 1 миллиард ытла укçа-тенкĕ уйăрнă, çавна май 3,7 пин вырăн йĕркеленет.

Иртнĕ тăватă çулта пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан 8 çĕнĕ шкул хута кайнă, республикăри шкулсен 70 процентчĕ юсав ĕçĕсем туса ирттернĕ. Вĕренӳ заведенийĕсене хальхи йышши вĕренӳ, вĕренӳпе лаборатори хатĕр-хĕтĕрĕпе пуянлатнă, апатлану вырăнĕсемпе столовăйсене çĕнетнĕ.

Чăваш Енре обществăра çемье, ача хаклăхсене йĕркелеме, ашшĕ-амăшĕн яваплăхне ӳстерме, усрав çемье институтне ырласа йышăнма пулăшакан мерăсем вăя кĕреççĕ.

Республикăра ашшĕ-амăшĕн асăрхавĕсĕр тăрса юлнă ачасен тӳпи чакса пынин кăтартăвĕ, çĕр-шывĕпе илсен те, чи лайăххисенчен пĕри. Ача усрама илекенсене хавхалантарас тĕллевпе ача усрава илнĕ граждансене 300 пин тенкĕ, сусăр ачана усрава илнисене пĕр ачашăн 375 пин тенкĕ виçепе пĕр хутчен паракан пособи тӳлеççĕ.

Çамрăк тата нумай ачаллă çемьесене пулăшас, ачасен сывлăхне çирĕплетес тата канăвне йĕркелес тĕллевлĕ программăсем ăнăçлă пурнăçланаççĕ.

Хăйсен ĕçне кура тата чун-чĕри хушнипе ачасен ырлăхĕшĕн пĕтĕм вăй-халне парса тăрăшакан мĕн пур çынна тав сăмахĕ калатăп. Эпĕ тăван пепкисене кăна мар, усрава илнĕ ачасене те тивĕçлипе пăхса çитĕнтерекен çемьесене, нумай ачаллă çемьесене те чунтан тав тăватăп.

Хисеплĕ аслисем! Ачасене чунтан юратăр, вĕсемшĕн тимлĕн тăрăшăр. Чăваш Енĕн çамрăк гражданĕсен ачалăхĕ савăнăçлă та телейлĕ пултăр. Кашни килтех йăл кулă çиçтĕр тата ача-пăча кулли янăратăр. Пурне те тăнăçлăх, ырлăх тата телей!

Чăваш Республикин Пуçлăхĕ
М. ИГНАТЬЕВ.

ХАКЛĂ АЧАСЕМ ТАТА АШШĔ-АМĂШĔСЕМ!

Сире çывхарса килекен Ачасене хӳтĕлемелли пĕтĕм тĕнчери кун ячĕпе чун-чĕререн саламлатăп.

Ачалăх кашнин пурнăçĕнче асра юлать. Вăл мĕнле пуласси вара пирĕнтен, аслисенчен, нумай килет. Ачасем пурнăçра хăйсен вырăнне тупчăр, вĕсен ачалăхĕ телейлĕ пултăр тесе тăрăшмалла. Ашшĕ-амăшĕсем, воспитательсем, вĕрентекенсем хăйсен тивĕçĕсене чун-чĕре хушнă пек пурнăçлани кирлĕ кунта. Вара пирĕн пуласлăх шанчăклă та çирĕп аласенче пулĕ. Чăваш Республикин, РФ Правительствисем телейлĕ ачалăхшăн тăрăшнине вĕсем ачаллă çемьесене пулăшас тĕллевпе тунă утăмсем те çирĕплетсе параççĕ.

Пирĕн вара, ашшĕ-амăшĕсен, хамăр ачасен шăпишĕн, вĕсен пуласлăхĕшĕн хамăр яваплине асрах тытмалла. Вĕсем савăнăç кӳччĕр, ватлăхра пирĕн хӳтлĕх пулччăр тесен, вĕсемпе пĕчĕк чухнех тимлĕ пуласчĕ, тĕрĕс воспитани парасчĕ. Вĕсем пур енлĕн тĕрĕс аталанччăр тесе куллен тăрăшасчĕ. Вĕсене пурнăçри йывăрлăхсемпе кĕрешме, çĕнтерме вĕрентесчĕ. Хамăрăн ку енĕпе ачасемшĕн ырă тĕслĕх пулмаллине манса кайма юрамасть.

Пурне те çирĕп сывлăх, вăрăм кун-çул, ăнăçу, телей сунатăп. Хуйхă-суйхă сирĕн çывăха та ан пытăр. Ачăрсем савăнăç çеç кӳччĕр.

Район администрацийĕн пуçлăхĕ Р. ТИМОФЕЕВ.

Раççейре

Чăвашсем – "Туриада" çĕнтерӳçисем

"Туриада – 2014" спортпа турист лагерĕн ĕç-хĕлне Атăл çи федераци округĕн 600 ытла çамрăк спортсменĕ хутшăннă. Саратов облаçĕнче иртнĕ ăмăртусен пĕтĕмлетĕвĕпе Чăваш Ен команди – 40 çынран тăракан ушкăн – мала тухма пултарнă. Хыççăнхи вырăнсенче Тутар Республикин тата Мари Эл Республикин спортсменĕсем.

Аса илтеретпĕр, "Туриада – 2014" майăн 21-мĕшĕнче пуçланса тăватă куна тăсăлнă. Çак тапхăрти спорт, культура тата туризм енĕпе иртнĕ тупăшусенче чăваш çамрăкĕсем малти вырăнсене пĕрре мар çĕнсе илнĕ: "Люблю тебя, Поволжье" фотокросра, "Лучшая разработка туристического межрегионального маршрута" конкурсра, автор юррисен "Музыка сердец" конкурсĕнче тата ыттисенче те.

Раççей Федерацийĕн Президенчĕн Атăл çи округĕнчи полномочиллĕ представителĕ Михаил Бабич та "Туриадăна" çитсе курнă. Вăл спортăн çак тĕсне массăллăн хутшăнасси патне çывхарнин пысăк пĕлтерĕшне палăртнă. Малтанхи çулсемпе танлаштарсан, тупăшу чылай çивĕчрех иртнине тата хутшăнакансен йышĕ самаях пысăкланнине пĕлтернĕ. "Туриадăна" муниципалитетсенчи шкулсен, турист клубĕсен хутшăнма май пуррине ырланă.

Хамăр инф.

Тивĕçлĕ кадр çителĕклĕ пултăр

Пĕрлехи информаци кунĕнчен

Районта майăн 21-мĕшĕнче Пĕрлехи информаци кунĕ пулни, çак ĕçе ирттерме района республикăн тĕп хулинчен Чăваш Республикин ял хуçалăх министрĕн çумĕ Николай Якимов ертсе пыракан ушкăн килни çинчен çырнăччĕ. Николай Петрович районти лару-тăрупа кăмăллă юлчĕ, ĕç коллективĕсемпе тĕл пулни, çавна май çĕр ĕçченĕпе тачăрах тĕл пулса калаçни пысăк пĕлтерĕшлĕ пулнине палăртрĕ. Самантпа усă курса эпĕ Николай Петровичран хăш-пĕр ыйту çине хуравлама ыйтрăм.

– Николай Петрович, эсир ял хуçалăх ĕçĕнче чылай çул тимлетĕр, тĕрлĕ тăрăха çитсе куратăр. Çапах та паянхи ĕçлĕ çул çӳреве мĕнле хакланă пулăттăр?

– Пĕр тунмасăр калатăп, Муркаш районĕн ĕçченĕсем ял хуçалăх аталанăвне пысăк тӳпе хываççĕ. Çакна чылай ĕç-хĕл çирĕплетет. Акă Мăн Сĕнтĕр ял тăрăхĕнчи Толстов хресчен (фермер) хуçалăхĕ аталанни лайăх курăнать. Çакăн пек пуçаруллă çынсем ытларах пулсан татах та лайăх пулмалла. Вăл 600 гектар çĕр лаптăкĕпе тухăçлă усă курать. Хăш-пĕр хуçалăх ертӳçи вăл е ку продукци йӳннипе акма-лартма васкамасть пулсан, кунта тĕрлĕ йышши культура лартса ӳстереççĕ. Горчица, мордовник, йĕтĕн, крамбе, рыжик йышшисене чылайăшĕ илтмен, тăрăшуллă ертӳçĕ вĕсене вырнаçтарассипе килĕшӳсем тунă та ĕнтĕ. Çавăн пекех ытти хуçалăхра та ĕç калкал пырать.

Республика шайĕнче те çурхи акасуха ĕçĕ япăх мар пурнăçланчĕ. Çак ĕç валли вăрлăх хуçалăхсенче пĕтĕмпе 50,7 пин тонна е, иртнĕ çулхи çак тапхăртипе танлаштарсан, 106 процент хатĕрленĕ.

Хушма хуçалăх тытакансем ĕне йышне чакарни, паллах, пăшăрхантарать. Çакă тен пурнăç условийĕ лайăхланнипе çыхăннă, тен ял ватăлса пынипе. Ку секторта çулталăкăн пĕрремĕш кварталĕнче сĕт туса илесси республика шайĕнче 5, 9 процент чухлĕ чакрĕ.

Пĕрлешӳллĕ хуçалăхсенче хальлĕхе выльăх йышĕ чаксах кайни курăнмасть-ха. Республика Пуçлăхĕ те, Раççей шайĕнче те выльăх-чĕрлĕх йышне чакма парас мар тесе конкретлă мерăсем йышăнаççĕ.

– Кашниех аван ăнланать, ял хуçалăх ĕçĕнче уйрăм вăй-хăват кăна çителĕксĕр. Кунта вара патшалăх пулăшăвĕ питĕ вырăнлă, унăн шайĕ тивĕçтерет-и ял ĕçченне?

– Пулăшу вăл нихăçан та ытлашши мар пулĕ. Раççей Федерацийĕн тата Чăваш Республикин Правительствисем ял хуçалăх аталанăвĕ валли тĕрлĕ программа йышăннипе ял хуçалăхĕсене субсидилесси малалла пырать. Кăçалтан тепĕр пулăшу вăя кĕрет, çĕр улми туса илесси çине ытларах тимлĕх уйăрма пуçланă май çак продукцие упрамалли хранилище тунăшăн патшалăх вăтăр процент чухлĕ субсидилет. Калăпăр, çакна валли пĕр миллион тенкĕ тăкакланă пулсан, патшалăх виççĕр пин тенкине каялла тавăрса парать. Çавăн пекех ытти дотаци те вăйра тăрать.

Чăваш Республикинчи агропромышленность комплексне аталантарма 2,0 миллиард тенкĕ укçа пăхса хунă. Çак тапхăр тĕлне ял хуçалăхĕсем патне 799, 6 миллион тенкĕ çитнĕ те ĕнтĕ, ку иртнĕ çулхи çак вăхăтрипе танлаштарсан 110 процент пулать, вăл шутран 591, 5 миллион тенкĕ – федераци бюджетĕнчен, республика бюджетĕнчен – 208, 1 миллион тенкĕ.

– Ял хуçалăхĕнчи кадрсем пирки мĕн калană пулăттăр?

– Шел пулин те, ял хуçалăхĕ валли кадрсем сахал. Механизаторсем, зоотехниксем, агрономсем, ветеринарсем çителĕксĕр. Ку вăл ĕç укçи шайĕ пĕчĕк пулнипе те çыхăннă пулĕ.

Çапах та ял хуçалăхне çамрăк специалистсемпе тивĕçтерес, çамрăк çемьесене ялта пурăнма условисем туса парас тесе Раççей Федерацийĕн тата Чăваш Республикин Правительствисем тĕрлĕ программа йышăнаççĕ. Вĕсене туллин вăя кĕртнĕ май лару-тăру ырă еннелле улшăнмалла.

Р. ИЛЛАРИОНОВА калаçнă.

Ял культурине – уйрăм тĕрев

Çивĕч ыйту

Иртнĕ уйăх вĕçĕнче Раççей Президенчĕ Владимир Путин Президент çумĕнчи нацин пĕлтерĕшлĕ проекчĕсемпе демографи политикин ыйтăвĕсене пурнăçа кĕртес тĕлĕшпе ĕçлекен Канашпа Патшалăх канашĕн пĕрлехи ларăвне ирттернĕ. Унти тĕп калаçу ял территорийĕсене аталантарасси таврă пулнă.

"Ял территорийĕсем экономика, демографи, çут çанталăк тата историпе культура енĕпе шайлашуллă тата пуян. Пирĕн тĕллев – унпа тухăçлă, пĕлсе, çĕр-шыв интересĕсене тĕпе хурса усă курасси, миллион-миллион гражданăн пурнăç пахалăхне çĕклесси. Çав вăхăтрах пирĕн çакна асра тытмалла: ял Раççейшĕн – апат-çимĕç хатĕрлекен тăрăх çеç мар. Вăл – йăлана кĕрсе çирĕпленнĕ йĕрке, пурнăç майĕ. Вăл – пирĕн культурăн пуянлăхĕ тата питĕ пысăк çĕр-шывăмăрти нумай нациллĕ халăхăн хăйне евĕрлĕ тытăмĕ", – палăртнă Владимир Путин.

Паянхи яла квалификациллĕ специалистсем кирлĕ. Çамрăксене яллă вырăнпа ытларах кăсăклантарассипе çĕр-шыв пуçлăхĕ çавăн пек çынсем мĕн чухлĕ кирлине палăртма тата кашни регионти ял территорийĕсенчех вĕсене хатĕрлеме условисем туса пама сĕннĕ.

Пирĕн республикăра ку енĕпе лару-тăру мĕнлерех-ха? Чăваш Республикин культура министерстви ялти культура учрежденийĕсене аталантарас тĕлĕшпе тĕллевлĕ ĕçленине палăртать. 2008 – 2013 çулсенче 159 клуб çуртне тĕпрен юсаса çĕнетнĕ. Çак тĕллевпе Чăваш Республикин бюджетĕнчен 107,7 миллион тенкĕ уйăрнă (кашни клуба вăтамран 677 пин тенкĕ тивет). Асăннă 159 клубран 84-шĕ çутă, сасă, видеопроекци, компьютер оборудованийĕпе, сцена тумĕпе пуянланнă. 2014 çулта ял клубĕсене тĕпрен юсама республика бюджетĕнче тата 22721,4 пин тенкĕ хывса хăварнă. Çак укçапа татах тепĕр 27 клуба çĕнетме май килĕ.

Иртнĕ çул Муркаш районĕнчи Мăн Сĕнтĕрти культура çуртне хута янă. Ăна тума Чăваш Ен республика бюджетĕнчен 18972 пин тенкĕ куçарса панă. Хальхи вăхăтра Сĕнтĕрвăрри районĕнче тепĕр клуб тума пуçланă, вăл 2015 çулта хута кайĕ.

Иртсе пыракан çул пуçламăш тĕлне республикăн муниципалитет тытăмĕнче культурăпа канăвăн 750 учрежденийĕ вăйра тăрать. Çав вăхăтрах инçетре вырнаçнă тата сахал йышлă ялсен 43,6 проценчĕ стационарлă клуб учрежденийĕ шутланать.

Республикăра клубсене спонсор пулăшăвĕ шучĕпе е ялсенчи çамрăксем хăйсен вăйĕпе çĕкленĕ, тĕпрен юсанă тĕслĕх чылай. Сăмахран, Шупашкар районĕнчи Атăльялĕнчи культура çуртне спонсорсен укçи-тенкипе çĕнĕ варкăш кĕртнĕ. 2009 çулта Муркаш районĕнчи Яракри çамрăксен вăйĕпе туса лартнă клуб хута кайнă.

Муниципалитет тытăмĕнче 749 культурăпа кану учрежденийĕ, 536 библиотека, 13 музей, культурăпа кану паркĕсем 7, çавăн пекех 25 архив тата ачасене хушма пĕлӳ паракан 46 шкул.

Кăçалхи майăн 1-мĕшĕ тĕлне Чăваш Республикин культура сферинче 6276 çын шутланать. Вĕсенчен 1885-шĕ патшалăх учрежденийĕсенче, 4391-шĕ муниципалитет тытăмĕнче вăй хурать.

Р. АЛЕКСАНДРОВА.

Тăрăшуллă ĕçченсем

Ĕçлес туртăмĕ пысăк

Юрий Юрьевич Иванов Москакассинчи вăтам шкулта 1996 çулта Чăваш патшалăх педагогика институчĕн индустрипе педагогика факультетĕнчен вĕренсе тухнă хыççăн ĕçлеме пуçланă. Çамрăк специалист малтанхи çулсенче технологи урокĕсене, унпа пĕрлех йывăçран эрешсем касса ăсталассипе тата фотокружок ертсе пынă, арçын ачасене "трактор" вĕрентнĕ пулсан халĕ вăл технологи урокĕсене тата ОБЖ предметне вĕрентет, пăшалтан тĕл пересcипе кружок ертсе пырать.

Юрий Юрьевичăн вĕренекенĕсем олимпиадăсенче те мала пĕрре мар тухнă. Çамрăк армеецсен "Зарница" тата "Орленок" вăййисенче вара юлашки çулсенче Москакассисем яланах малтисен ретĕнче. Кăçал акă Москакасси шкулĕнчи "орленоксем" çĕнтерӳçĕсен ретне тăчĕç, пĕлтĕр вĕсем 2-мĕш, малтанхи çул 3-мĕш вырăн йышăннă.

– Çамрăк армеецсен юхăмĕн вăййисене хутшăнма ачасемпе сахал мар хатĕрленмелле. Ачасемпе мотопомпăпа шыв сирпĕтсе те пăхатпăр, пушарнăйсен кивĕ шыв пăрăхĕсене те ачасене лайăхрах хатĕрлес тесех "тупнă" ĕнтĕ, – çапла кĕскен кăна хуравларĕ Юрий Юрьевич çамрăк армеецсемпе вăйăсене мĕнлерех хатĕрленнипе кăсăклансан.

ОБЖ предмечĕ кашни ачашăн пĕлтерĕшлĕ тесе шутлать вĕрентекен. Çакна вăл предмет пурнăçпа çыхăннипе ăнлантарать.

– Юлашки çулсенче хĕр ачасем чăтăмлăхпа, çирĕплĕхпе арçын ачасенчен иртterni палăрать. Йывăçран тĕрлĕ хатĕр касса кăларассипе те, çар ĕçĕпе те хĕрсем ытларах кăсăкланаççĕ. Арçын ачасен халĕ чăтăмлăх сахалрах пулас. Малтанхи çулсенче кунта вĕреннĕ Петр Егоров, Юра Матросов, Юра Егоров, Денис Ребриков тата ытти хăш-пĕр ачасем ку енĕпе пултарулли тӳрех палăратчĕ. Вĕсем хăйсем те тăрăшатчĕç. Юра Матросов республика шайĕнчи олимпиадăна та хутшăнма тивĕç пулнăччĕ", – терĕ педагог ачасен ĕçлес туртăмĕ пирки ыйтсан.

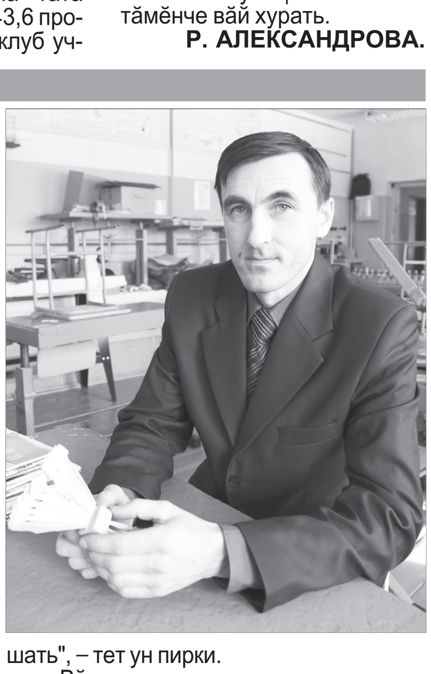

Вĕрентекенĕн вара хăйĕн ĕçлес туртăмĕ пысăкки палăрать: ачасем валли урокра е кружокра усă курма тĕрлĕ хатĕр-хĕтĕре чылай чух хăех тупма тăрăшать. Юлашки çулсенче вара вĕренӳ сферинчи программăпах мастерской пуянланни пысăк тĕкĕ пулнине палăртать Юрий Юрьевич, çакăнпа пĕрлех вырăнти предпринимателе П. Терентьева та тав сăмахĕ калать. "Ăнланать яланах, пулăшма тăрăшать", – тет ун пирки.

– Вĕренекенсем ку таранччен эсир пире тĕрĕс мар вăрçнă тесе каламан. Çакă маншăн пĕлтерĕшлĕ, – тесе хуравларĕ пуçаруллă вĕрентекен.

Пуçарулăхне вара хăй яланах çĕнни шырани те, учитель сĕтелĕ çинчи методика журналĕсемпе пособийĕсем те, республика шайĕнчи Хисеп грамотисемпе ытти награда та çирĕплетеççĕ.

Н. НИКОЛАЕВА сăн ӳкерчĕкĕ.

Саламлатпăр

Елшик ялĕнче пурăнакан хисеплĕрен те хисеплĕ, ылтăн-кĕмĕлтен те хаклăрах, хĕвелтен те ăшăрах, çĕр çинчи чи юратнă çыннăмăра – **Елизавета Константиновна РОМАНОВĂНА** 80 çул тултарнă ятпа ăшшăн саламлатпăр. Юман пек çирĕп сывлăх, чăваш сурпанĕ пек вăрăм ĕмĕр, тапса тăракан çăл куç пек иксĕлми вăй-хал, телей сунатпăр.

Тав сана пуриншĕн те чунтан,
Эсĕ хаклă кĕмĕл-ылтăнран,
Эс пурри пире савăнтарать,
Пурăнма вăй-хал парса тăрать.

Салампа: ывăлĕпе хĕрĕ, кинĕпе кĕрӳшĕ, 5 мăнукĕ, 4 кĕçĕн мăнукĕ.

Хаклăран та хаклă çыннăмăра, юратнă асаннене, хисеплĕ кукамая, ырă кăмăллă çывăх тăвана – Отаркка ялĕнче пурăнакан **Татьяна Прокопьевна БОРИСОВĂНА** çуралнă кунĕ ячĕпе саламлатпăр. Юман пек çирĕп сывлăх, тапса тăракан çăл куç пек иксĕлми вăй-хал, тумхахсăр кун-çул, телей сунатпăр. Санăн ялан хавас кăмăл пултăр, чун ăшши нихăçан та ан иксĕлтĕр. Эс пурришĕн Турра тав тумашкăн сăмах та çитмест. Ырă кăмăлушăн, йывăр вăхăтра сан çунаттусем айĕнче канлĕх те ăнланулăх тупма пулăшнăшăн, пирĕншĕн тăрăшнăшăн çĕре çити тайма пуç. Эпир сана юрататпăр.

Ăшă салампа: ывăлĕсемпе хĕрĕ, кинĕсемпе кĕрӳшĕ, мăнукĕсем, хăтипе тăхлачи, кӳршисем, çывăх тăванĕсем.

Юратнă аннене, хунямана, йăваш та çепĕç мамака, кукамая, асаннене – Шаптак ялĕнче пурăнакан **Феврония Архиповна СТЕПАНОВĂНА** 90 çул тултарнă ятпа чун-чĕререн тухакан чи ăшă сăмахсемпе саламлатпăр. Çирĕп сывлăх, юхан шыв пек вăрăм кун-çул, çăл куç пек тапса тăракан вăй-хал, телей, ăнăçу сунатпăр. Эсĕ пирĕншĕн – пысăк телей, кил ăшши. Тайма пуç сана пуриншĕн те. Ĕмĕтленнĕ ĕмĕтӳсем çитсе пыччăр, пире савăнтарса пурăнма Турри сана тата нумай-нумай çул усратăр.

Саламлаканĕсем: ывăлĕ, хĕрĕсем, кĕрӳшĕсем, мăнукĕсем тата кĕçĕн мăнукĕсем.

Поздравляем нашу дорогую, любимую жену, маму, бабушку – **УГЛЕВУ Людмилу Александровну** с юбилеем.

От всей души с большим волненьем
Мы поздравляем с юбилеем,
Чудесным праздником тебя!
Желаем много-много счастья,
Хорошей и большой любви,
Пусть обойдут тебя ненастья,
В далеком жизненном пути.
Хотим, чтоб жизнь была светла,
Чтоб ты веселою была,
И чтоб лихих не знала бед.
Живи, родная, много лет.

Муж, дочери, зятья и внуки.

Информаци кунĕнчен

Кама мĕн хумхантарать

"Йӳçкасси ял тăрăхĕнчи Матьăк, Çĕмĕрткасси, Раккаш ялĕсенче электропередача линийĕсене хăçан улăштарма палăртаççĕ?"

А. КУЗЬМИН, Йӳçкасси ял тăрăхĕн пуçлăхĕ.

Чăваш Республикин Строительство министерстви пĕлтернĕ тăрăх "МРСК Волги" – "Чувашэнерго" уçă акционерлă обществăн филиалĕн чылай вăхăтлăхлă ĕç планĕпе килĕшӳллĕн Раккаш ялĕнче çак линисене улăштарассипе 2018 çулта, Çĕмĕрткассинче – 2019 çулта, Матьăкра 2020 çулта ĕçлеме палăртнă.

"Ивановка ялĕ çывăхĕнчи йăлари хытă каяш полигонне тума республика бюджетĕнчен субсиди уйăраççĕ-и?"

В. АНАНЬЕВ, район администрацийĕн пуçлăхĕн пĕрремĕш çумĕ.

Чăваш Ен Çут çанталăк ресурсĕсемпе экологи министерстви пĕлтернĕ тăрăх 2013 çулта "Повышение экологической безопасности в Чувашской Республике на 2010 – 2015 годы" республикăн тĕллевлĕ программипе килĕшӳллĕн "Полигон твердых бытовых отходов в Моргаушском районе" объект валли республика бюджетĕнчен 8486,9 пин тенкĕ уйăрнă.

Муркаш районĕнчи йăлари хытă каяш полигонне тăвассин кредитор парăмĕн юлашки пайне, 4550,0 пин тенкине, Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн 2014 çулхи январĕн 20-мĕшĕнчи хушăвĕпе килĕшӳллĕн Муркаш районне харпăр хăй укçи-тенкипе татса пама хушнă.

Çак хурава район администрацине 2014 çулхи январĕн 23-мĕшĕнче панă.

"Муркаш шкулĕн вĕренӳ лаптăкне маларах интернат пулнă çурта капиталлă юсав ирттерсе анлăлатма, ăна валли хушма укçа-тенкĕ уйăрма пулмасть-и?»

Н. СМИРНОВ, Муркаш шкулĕн директорĕ.

Чăваш Ен Вĕренӳпе çамрăксен политикин министерстви пĕлтернĕ тăрăх федерацин 2012 çулхи декабрĕн 29-мĕшĕнчи саккунĕпе килĕшӳллĕн муниципалитет шайĕнчи учрежденисен капиталлă юсав ĕçĕсене ирттересси – вырăнти хăй тытăмлăх органĕсем çинче.

2014 çулта вăя кĕрекен программăсем шайĕнче муниципалитет шайĕнчи вĕренӳ организацийĕсенче капиталлă юсав ирттерессине субсидилессине республика тата федераци бюджечĕсенче пăхса хăварман.

Çӳлерех асăннисене тĕпе хурса Чăваш Ен Вĕренӳпе çамрăксен политикин министерстви район администрацине çак ĕç валли район бюджетне 2014 çул валли тишкернĕ чухне майсем пăхса тухма сĕннĕ.

Р. МАКАРОВА.

Черете кӗскетме май пур

Паянхи калаҫӑва эпир район администрацийӗн пуҫлӑхӗн ҫумне – капиталлӑ строительствӑпа общество инфраструктурине аталантарассин пай пуҫлӑхне В. Никитина тата район администрацийӗн вӗренӳ, ҫамрӑксен политики тата физкультурӑпа спорт пайӗн пуҫлӑхне З. Дипломатовӑна чӗнтӗмӗр. Калаҫу вара шкулччenхи вӗренӳ учрежденийӗсем пирки пулӗ, уйрӑммӑн – Муркашри реконструкци ӗҫӗсем пыракан "Елочка" ача сачӗ пирки.

– Зоя Юрьевна, пӗрремӗш ыйту – сире. Хальхи вӑхӑтра пирӗн районта шкулччenхи ӳсӗме кӗрекен миҫе ача тата ача садне ҫӳреме вӑхӑт ҫитнисем пурте ҫак майпа усӑ кураяҫҫӗ-и?

– Шкулччenхи ачасен ӳсӗмӗнче миҫе ача пулнине эпир йӗркепе килӗшӳллӗн ҫулталӑкра пӗрре – январӗн 1-мӗшӗ тӗлне шутласа хатӗрлетпӗр. Ҫулталӑк пуҫланнӑ тӗле кӑҫал пирӗн районта ҫак ӳсӗмре 2495 ача шутланнӑ, вӗсенчен 1786-шӗ шкулччenхи муниципалитет вӗренӳ учрежденийӗсене ҫӳрет. Ачасен пӗрремӗш класа каяс умӗн, апла пулсан шкулти пуҫламӑш классенче пӗлӳ илме малтанхи майсем пӗр пек пулччӑр тесе 5 – 6,5 ҫулхи ачасен 99 процентне ҫак учрежденисене явӑҫтарма пултартӑмӑр.

Районта паянхи кун шкулччenхи 27 вӗренӳ объекчӗ (пурте юридици сӑпачӗллӗ мар), вӗсенчен 14 ача сачӗ, 3 пуҫламӑш шкул – ача сачӗ тата 10 шкул ҫумӗнчи шкулччenхи ушкӑнсем – тулли йӗркепе ӗҫлекен 16 тата кӗске вӑхӑтпа ӗҫлекен 2 ушкӑн.

2013 ҫулта садика шкулччenхи ӳсӗмри ачасене ытларах ҫӳретме май турӑмӑр: Атапайра хушма ушкӑн уҫса 10 вырӑн йӗркелерӗмӗр, Ҫурлатринче – садикра лаптӑк ҫителӗклипе тата СанПин ыйтнипе килӗшӳллӗн – 15 вырӑн.

– Муркашпа Мӑн Сӗнтӗрте вара темиҫе ҫулах ӗнтӗ ачана садика вырнаҫтарас ыйту ашшӗ-амӑшӗсемшӗн чи ҫивӗч ыйтусенчен пӗри шутланать.

З. Д.: – Районта 1,5 – 3 ҫулти ачасене пурне те ача садне йышӑнма вырӑн ҫителӗксӗр. Хальхи вӑхӑтра ҫак ӳсӗмри 218 ача хӑйӗн вырӑнне кӗтет. Виҫӗ ҫултан аслӑраххисене пӗлтӗрхи сентябрӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа пурне те вырӑнпа тивӗҫтернӗ. Черет вара Муркашри "Солнышко" тата "Путене", Мӑн Сӗнтӗрти "Мечта" тата Москакассинчи "Колокольчик" ача сачӗсенче пур.

Халӗ ача сачӗсенчи аслӑ ушкӑнсенчен тухакан ачасен йышне кура, сӑмахран, кӑҫал "Путене" 3 ушкӑна, "Солнышко" 1 ушкӑна ачасем йышӑнӗ.

Муркашра ачасен черетне пӗтерес тӗллевпе "Елочка" ача сачӗн реконструкцийӗ пырать. Унта проект тӑрӑх 60 ача ҫӳреме пултарӗ. Халӗ питӗ хӑвӑрт аталанса пыракан Парковая урамра 2016 ҫулта ача сачӗ тума планланӑ. Вӑл 220 ачана вырӑнпа тивӗҫтермелле.

Мӑн Сӗнтӗрте "Мечта" ача садне реконструкцилеме проектпа смета докуменчӗсене тума техзадани хатӗрленӗ. Реконструкци садик ҫумне пристрой тӑвассипе ҫыхӑннӑ. Ҫапла вара халӗ 140 ачана вырнаҫтарма пултаракан ача сачӗ ҫак ӗҫе туса ирттерсен пурӗ 215 ачана вырнаҫтарма пултарӗ. Ҫак ӗҫе 2015 – 2016 ҫулсенче туса ирттерме планланӑ.

Пирӗн республикӑра вӗренӗве аталантарассипе республика тӗллевлӗ программӑн «Развитие системы дошкольного образования в Чувашской Республике на 2011–2020 годы» хушма программи ӗҫлет.

Ачасен черетне пӗтерес тата ачасене валли шкулччenхи вӗренӳ учрежденийӗсенче май пур таран ытларах вырӑн туса парасси РФ Президенчӗн 2012 ҫулхи майӑн 7-мӗшӗнчи 599 номерлӗ «О мерах по реализации государственной политики в области образования и науки» Указӗпе килӗшӳллӗн пулса пырать.

2013 ҫулхи февралӗн 28-мӗшӗнче ЧР Пуҫлӑхӗ Михаил Игнатьев республикӑра ачасен черетне пӗтерес тата ачасене валли шкулччenхи вӗренӳ учрежденийӗсенче май пур таран ытларах вырӑн туса парас тӗллевпе ятарлӑ хушу кӑларнӑ. Унпа килӗшӳллӗн мероприятисен планне ҫирӗплетнӗ. Пирӗн районта ачасене вырӑнсемпе ытларах тивӗҫтерес тӗллевпе планланӑ ӗҫсем те, Муркашра халӗ ача сачӗ тума палӑртнӑ ҫуртa реконструкцилесси те вӗсенче никӗсленет.

Ачасене садика вырнаҫтарас ыйту районти ытти ял тӑрӑхӗнче кун пек ҫивӗч тӑмасть.

– "Елочка" ача сачӗ патне таврӑнар-ха. Владимир Германович, малтан ача сачӗ, кайран лицей пулнӑ ҫурта реконструкцилес ӗҫ хӑҫан пуҫланнӑ?

– Ҫак ҫурта реконструкцилеме "Аккортехпроект" пӗрлешӳ проект туса хатӗрлерӗ. Ҫак проектра, вӑл патшалӑх экспертизи урлӑ тухнӑ чух, ҫитменлӗхсем пуррине палӑртрӗҫ. Ҫавӑнпа та хыҫҫӑнах проект институчӗ палӑртнӑ ҫитменлӗхсене пӗтерсе проекта тивӗҫлӗ шайра туса ҫитерчӗ. Кун хыҫҫӑн проект экспертизӑран йӗркеллӗ тухса заключени илтӗмӗр.

Экспертиза тухнӑ хыҫҫӑн проектпа пӑхса хунӑ ӗҫсене пурнӑҫлакан организаципе контракт туса ӗҫлеме аукцион ирттертӗмӗр. Саккунпа килӗшӳллӗн аукцион электрон площадкӑра иртнӗ. Проектпа пӑхса хунӑ суммӑн 25,5 процентне чакарса ҫак аукционра "Мера" тулли мар яваплӑхлӑ пӗрлешӳ ҫӗнтерчӗ. Ҫак подрядчикпа вара 14 миллион та 768 пин ытла тенкӗлӗх ӗҫ пурнӑҫлама контракт ҫырнӑ хыҫҫӑн реконструкци ӗҫӗ 2012 ҫулхи сентябрь уйӑхӗнче пуҫланчӗ.

– Подрядчик ӗҫе тытӑннӑ хыҫҫӑнах Муркашсем хӑйсен ачисене садика яма часах хатӗрленчӗҫ, анчах ӗҫ пӗр тикӗс пулса пымарӗ курӑнать. Пӑтӑрмахӗсем мӗнре?

В. Н.: – Подрядчикпа тунӑ контракт тӑрӑх унӑн ӗҫе ҫав ҫулхи декабрь вӗҫлениччен пӗтерсе ача садне хута ямалла пулнӑ. Реконструкци пуҫланнӑ хыҫҫӑн проектпа смета документацине улшӑнусем кӗртме лекрӗ: ЧР Вӗренӳпе ҫамрӑксен политикин министерствинчен пушар хӑрушсӑрлӑх требованийӗсем улшӑнни ҫинчен ҫырупа пӗлтернӗ хыҫҫӑн тата ҫурт ӑшӑ тытса тӑраслӑхӗпе ҫыхӑннӑ хӑш-пӗр ӗҫе малтан тӗрӗсех палӑртманран. Ҫапла вара проекта проект институтӗнче йӗркене кӗртсе ҫӗнетрӗҫ. Ӑна декабрӗн пӗрремӗш ҫуррине тавӑрса пачӗҫ. Ҫав вӑхӑтра улшӑнусем кӗртмелле мар ӗҫсене подрядчик пурнӑҫларӗ.

Ӗҫ пӗр тикӗс пыманнин сӑлтавӗсем вара татах пур. Подрядчикӑн хӑйӗн рабочисем пулман. Ҫавна май вӑл вырӑнти ҫынсене ӗҫе илсе реконструкцие пуҫӑннӑ. Ҫулталӑк ҫурӑра ҫак организацире 8 прораб улшӑнчӗ. Организацин хӑйӗн укҫа-тенкӗ ҫаврӑнӑшӗ те пысӑк пулман. Контракт тӑрӑх вара унӑн малтан хӑйӗн укҫи-тенкипе ӗҫе пурнӑҫламалла. Ӗҫе пурнӑҫлама ыйтаканӑн, заказчикӑн, пирӗн тӗслӗхре район администрацийӗн, ӗҫе пурнӑҫланине кура пӗр уйӑх хушшинче укҫа куҫарса памалла. Ҫак сӑлтавсене пула ӗҫ тӑсӑлса кайрӗ.

– Контрактра ача садне хута ямалли малтан кӑтартнӑ вӑхӑта ӗҫе пурнӑҫласа пӗтереймен подрядчик ача садне кайран хӑш вӑхӑта хута яма шантарнӑ?

В. Н.: – Контрактпа шантарнӑ тепӗр срок 2013 ҫулхи сентябрӗн 1-мӗшӗ тӗлне пулнӑччӗ, анчах та подрядчик ӗҫе вӑхӑтра пурнӑҫласа пымарӗ. Ҫавӑнпа та сентябрь уйӑхӗнче районта ятарлӑ комисси йӗркелерӗмӗр. Район депутачӗсем те вырӑна ҫитсе лару-тӑрупа тӗплӗн паллашрӗҫ.

Ҫавӑнтанпа кашни эрнере комисси кунта канашлу ирттернӗ, ҫитменлӗхсене кӑтартса вӗсене пӗтерме ыйтсах тӑнӑ, анчах та планланине подрядчик вӑхӑтра пурнӑҫлайман.

– Ача садне хута яма шантарнӑ вӑхӑтранпа апла кӗҫех ҫулталӑк та ҫитет. Пурнӑҫласа ҫитереймен ӗҫ чылай-и?

В. Н.: – Кӑҫалхи январь уйӑхӗ тӗлне пурнӑҫламалли ӗҫ тата 4 млн та 936 пин ытла тенкӗлӗх. "Мера" кӑҫал кунта реконструкци ӗҫӗсене пурнӑҫламасть, мӗншӗн тесен эпир унпа ӗҫе вӑхӑтра пурнӑҫламаншӑн сутлашатпӑр, ҫавӑн пекех контракт татассипе те суд ларӑвӗсем пыраҫҫӗ.

Паянхи куна районта комисси туса хунӑ. Ҫак комисси подрядчик ку таранччен мӗн тунине йышӑнать.

– Малалла вара сирӗн урӑх подрядчикпа ӗҫлемелле пулӗ?

В. Н.: – Ҫапла, ҫитес вӑхӑтрах конкурс ирттерме хатӗрленетпӗр. Паллах конкурс пирки пӗлтернӗ хыҫҫӑн саккунпа палӑртнӑ вӑхӑт иртмелле. Хыҫҫӑн конкурсра ҫӗнтернӗ организаципе контракт туса ӗҫлемелле пулать. Реконструкци пыракан ҫуртра ӗҫӗ те пӗр уйӑх ӗҫлемелӗх кӑна юлнӑ. Йӗркеллӗ те шанчӑклӑ организаци ҫӗнтерсен тата республика шайӗнче укҫа-тенкӗ ыйтӑвӗ тӳрех татӑлсан тен ҫитес вӗренӳ ҫулнех ача сачӗ хӑйӗн алӑкӗсене уҫӗ. Район администрацийӗн ача садне хӑвӑртрах реконструкцилесе пӗтерсе хута ярас шанӑҫ питӗ пысӑк.

– Апла ӗҫ-пуҫ йӗркеллӗ иртсен кӑҫалах ачасем юсаса ҫӗнетнӗ "Елочка" садика ҫӳреме тытӑнмалла. Зоя Юрьевна, районти ытти садикра ҫуллахи вӑхӑтра мӗнле юсав ӗҫӗсем ирттерме палӑртнӑ тата хушма ушкӑнсем йӗркелеме май пулӗ-и?

– Кашни ҫулах ҫуллахи вӑхӑтра эпир ача сачӗсенче ҫӗнӗ вӗренӳ ҫулне хатӗрленсе юсав ӗҫӗсем ирттеретпӗр. Ҫак ӗҫсене пурнӑҫласси ҫине район администрацийӗ пысӑк тимлӗх уйӑрать. Ҫавӑнпах пӗлтӗр акӑ пысӑк ӗҫсем туса ирттерме май пулчӗ: хӑш-пӗр садиксенче ҫурт-сен ҫивиттийӗсене ҫӗнетрӗмӗр, Отарккӑри "Малыш" ача садӗнче уйрӑм котельнӑй хута ятӑмӑр тата ытти те. Юсав ӗҫӗсене кӑҫал та пурнӑҫлатпӑр.

Хушма ушкӑнсем "Золушка" (Патаккасси) тата "Рябинушка" (Юнкӑ) ача сачӗсенче уҫма май пур. Халӗ ҫакна валли республика бюджетӗнчен укҫа-тенкӗ уйӑрассипе ҫыхӑннӑ ыйтусемпе ӗҫлетпӗр.

– Сирӗн пата татах тепӗр ыйту: шкулта пуҫламӑш классенче пӗлӳ панипе ача сачӗсенче пӗлӳ пани ҫыхӑнса пырать-и? Вӗсен пӗрлӗх пур-и?

– Ача сачӗсем те, шкулсем те патшалӑх программисемпе килӗшӳллӗн ӗҫлеҫҫӗ, ҫавӑнпа та ҫак ҫыхӑну пур. Шкулччenхи вӗренӳ учрежденийӗсенче вӗрентӳпе воспитани процесӗ ку таранччен Федераци патшалӑх требованийӗсемпе (ФГТ) килӗшӳллӗн пулса пынӑ. Ҫитес вӗренӳ ҫулӗнчен ача сачӗсем те пуҫламӑш шкулти пекех Федераци патшалӑх вӗренӳ стандарчӗсемпе (ФГОС) ӗҫлеме пуҫлаҫҫӗ. Шкулсенче ҫитес вӗренӳ ҫулӗнче пуҫламӑш классем пурте ҫак йӗркепе вӗренесси ҫине куҫасси вӗҫленет.

Ҫак стандартсемпе ӗҫлеме пӗтӗмӗшле пӗлӳ тытӑмне модернизацилес программӑпа килӗшӳллӗн пирӗн районти шкулсенче пурлӑхпа техника базине ҫӗнетсе пуянлатнӑ, вӗрентекенсем те ятарлӑ курссенче вӗреннӗ.

– Зоя Юрьевна, Владимир Германович, тавах тӗплӗ калаҫушӑн.

Н. НИКОЛАЕВА
калаҫнӑ.

Тумхахлӑ ҫула парӑнтарнӑ

Район юбилейӗ тата район хаҫачӗ пирки ҫырсан, анчах та район типографийӗ ҫинчен асӑнмасӑр хӑварсан ҫителӗксӗр пек туйӑнать. Йывӑр тапхӑр витӗр тухса тумхахлӑ ҫула парӑнтарма пултарнӑ хисеплӗ ҫыннӑмӑрсем тав сӑмахне тивӗҫ. Патшалӑх архивӗнчи документсем ҫапла ҫирӗплетеҫҫӗ. 1944 ҫулхи майӑн 5-мӗшӗнче район хаҫачӗн пӗрремӗш номерӗ Ишлейри типографире кун ҫути курнӑ. Тепӗр икӗ ҫултан вара ӑна Орининти типографире пичетлеме пуҫланӑ, вӑл вӑхӑтра ҫак тӑрӑхра колхозӑн нумай тиражлӑ хаҫатне кӑларнӑ. Тепӗр ҫул иртсен район хаҫатне Муркаш типографинче пичетлеме пуҫланӑ.

Район хаҫачӗ 1959 ҫулхи августӑн 30-мӗшӗнче вулакан патне юлашки хут ҫитнӗ. Ҫавна май ӑна кӑларассине пӗр вӑхӑтлӑх чарма тивнӗ. Каярахри ҫулсенче хаҫат ҫӗнӗрен кун ҫути курнӑ. Ку чухне редакци тата типографи коллективӗсене ҫӗнӗрен йӗркелесси йывӑрлӑх кӳмен. Ҫапла вара тӑрӑшуллӑ та пултаруллӑ ӗҫченсем пӗр чӑмӑрта пулса район ҫыннисене "Ҫӗнтерӳ ялавӗ" хаҫата ҫӗнӗ сӑн-сӑпатпа парнеленӗ. Малтанхипе танлаштарсан, хаҫат тиражӗ тӑватӑ хут ӳснӗ. Номерсене уйрӑмах ял хуҫалӑх ӗҫне туллин ҫутатнӑ, ҫавӑн пекех пултаруллӑ ҫынсен ҫитӗнӗвӗсемпе тӗтӑшах паллаштарнӑ.

1974 ҫулта Муркашри типографи тилхепине пултаруллӑ та тӑрӑшуллӑ Николай Скворцова шанса панӑ. Унччен маларах вӑл Чул хулари автодорожнӑй техникумра вӗреннӗ. Кун хыҫҫӑн Николай Филиппович тӗрлӗ ҫулта КПСС Муркаш райкомӗнче водительте, Муркашри кирпӗч заводӗнче инженерта ӗҫленӗ, куҫӑмсӑр майпа Чӑваш патшалӑх педагогика институтӗнчен вӗренсе тухнӑ.

– Паянхи пекех астӑватӑп, апрелӗн 4-мӗшӗнче мана Муркаш типографине ертсе пыма шанчӗҫ. Тӗп редакторта ун чухне Д. Гордеев ӗҫлетчӗ, каярах А. Хованскипе Г. Андреев тимлерӗҫ. Редакципе типографи коллективӗ килӗштерсе вӑй хучӗ. Коллектива ӑнӑҫлӑ ертсе пырассине чи малти вырӑна хутӑм. Типографи ҫурчӗ кивӗ пулнӑран питӗ сивӗччӗ. Юсав ӗҫӗ валли вӑрман хуҫалӑхне ҫитмелле пулчӗ, – аса илет Николай Филиппович иртнӗ ҫулсене.

Пӗр-икӗ ҫул кивӗ типографире пурӑннӑ хыҫҫӑн ҫапах та ҫӗнӗ ҫурт ҫӗклеме пуҫласси пирки шухӑшлать ҫамрӑк ертӳҫӗ. Чи малтанах ку ыйтупа республика шайне тухнӑ, анчах та пулӑшу ҫитеймен пулас. Ҫавӑнпа та харпӑр хӑй вӑй-хӑвачӗ ҫине шанма тивнӗ. Николай Филиппович каланӑ тӑрӑх ҫӗнӗ объект фундаментне 1978 ҫулхи кӗркунне янӑ. Ҫурт стенисене самай хӑпартнӑ, анчах та ҫак ӗҫе вӑхӑтлӑх чарма тивнӗ.

– Вӑл вӑхӑтра районта партконференци пулнӑччӗ. ЧАССР Верховнӑй Совечӗн Президиумӗн председателӗнчен С. Ислюковран пулӑшу тархасласа ыйтрӑмӑр. Семен Матвеевич ҫав вӑхӑтрах "Межколхозстрой" ертӳҫине Н. Ивановна калаҫрӗ. Ҫапла вара пӑр вырӑнтан тапранчӗ. Хамӑр коллектив та тӑтӑшах ҫакӑнта ӗҫлерӗ. 1984 ҫулта ҫӗнӗ объект хута кайрӗ, – каласа парать хисеплӗ ветеран.

Типографи коллективӗ 15 ҫынран тӑнӑ. Тӗрлӗ документ пичетлеттерес текен йышлӑ пулнӑ. Ку, паллах, Николай Филиппович ӗҫлӗ килӗшӳ тума пултарнипе ҫыхӑннӑ. Туянакан ыйтӑвне туллин те вӑхӑтра тивӗҫтерес тесе Шупашкар хулинчи 4 № профтехучилищӗре вӗренекенсене явӑҫтарнӑ. Ытларах пысӑк организацисемпе ҫыхӑну тытнӑ. Тӗслӗхрен, Шупашкарти ЖБИ организаци валли тӗрлӗ саккас тунӑ, унтан ҫурт-йӗр ҫӗклемелли материал кӳрсе килнӗ.

– Саккас паракан нумайччӗ, хутне ҫителӗклӗ чухлӗ тупма йывӑрччӗ. Хут туянма Мускав хули таранах кайнӑ. Вӑл вӑхӑтра тӑрӑшса ӗҫленӗ Нина Борисовӑна, Зоя Мироваевӑна, Ольга Суворовӑна, Клеопатра Тепловӑна ырӑпа асӑнас килет, – каласа парать вӑл вӑхӑтри ертӳҫӗ.

Ҫапла вара ертӳҫӗ тилхепине Николай Филиппович 26 ҫул ӑнӑҫлӑ тытса пынӑ. Вӑл тивӗҫнӗ хисеп чылай, ӑна "Пичет отличникӗ", "Чӑваш АССР промышленноҫӗн тава тивӗҫлӗ ӗҫченӗ" ятсемпе чысланӑ, СССРпа РСФСР тата Чӑваш Республикин Патшалӑх издательство комитечӗсен Хисеп грамотисем тата ытти Тав ҫырӑвӗсем пур унӑн. Ҫакӑ йӑлтах пултарулӑха ҫирӗплетет.

Халӗ вара хисеплӗ Николай Филиппович пысӑк уяв, ҫавна май район хаҫачӗн коллективӗ сумлӑ ҫыннӑмӑра ҫирӗп сывлӑх, вӑрӑм ӗмӗр сунать.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

Хушма пĕлÿ

Ача-пăча сассиллĕ юлашки шăнкăрав

Паянхи пурнăçра ачан шкултан пĕлÿ пухса кăна мар, тĕрлĕ енлĕ аталанса ыттисемпе конкуренцие хутшăнма та пултармалла. Çавăнпа ачана хушма пĕлÿ парасси çине патшалăх енчен те пысăк тимлĕх пур. Пирĕн районта та акă хушма пĕлÿ паракан тăватă вĕренÿ учрежденийĕ ĕçлет. Вĕсенче çак вĕренÿ çулĕнче пĕтĕмĕшле илсен районти вĕренекенсен 73,5 процентĕ хушма пĕлÿ илнĕ.

Муркашри ача-пăча искусство шкулĕнче пĕлÿ илнине çирĕплетекен свидетельствăна 35 ача алла илчĕ. Художество уйрăмне 7 ача, музыка уйрăмне 2 ача, пĕтĕмĕшле эстетика уйрăмне 1 ача вĕренсе пĕтернĕ, ыттисем – хореографи уйрăмне.

Муркашри ял тăрăхĕсем хушшинчи информаципе кану центрĕнче çакна халалласа савăнăçлă пысăк мероприяти пулчĕ. Шкулта вĕренекен ачасемпе пĕрлех вĕсен вĕрентекенĕсем кăна мар, ашшĕ-амăшĕ те чылайăн пухăнчĕ. Хушма пĕлÿ илни кашни ачана малашне пулăшса пыни пирки сăмах хускатса район администрацийĕн вĕренÿ, çамрăксен политики тата физкультурăпа спорт пайĕн ертÿçи З. Дипломатова, культурăпа туризм пайĕн ертÿçи Е. Чернова та ачасене саламларĕç. Шкул директорĕпе О. Григорьевăпа пĕрле ачасене свидетельствăсем парса вĕсене малашлăхра пуçаруллă пулма сунчĕç.

Ачасем пуçаруллă та хастар пуласси вара иккĕлентермест. Ку шкулта вĕренекенсем вĕренÿ çулĕсенчех пысăк шайри çитĕнÿсемпе мухтанма пултараççĕ. Шкултан вĕренсе тухсан та нумайăшĕ кунта килсе çÿрет, мĕншĕн тесен искусство шкулĕнче чăнах та пултаруллă педагогсем вăй хураççĕ.

Сăн ÿкерчĕкре: алăра – "хаклă" документ.

Н. ДИМИТРИЕВА
сăн ÿкерчĕкĕ.

Çу кунĕсем тата пушар хăрушсăрлăхĕ

Инкекрен сыхланасси – пĕрлехи ĕç

Ирĕке кайнă вут-çулăм шелсĕр. Вăл туххăмрах хăй хыççăн шĕл кăвар хăварса пурăнмалли çурт-йĕре, хушма хуралтăсене, пурлăха илсе тухса каять. Унран та ытларах инкек вăл – пушарта çын пурнăçĕ татăлни. Халĕ калани кашниншĕнех паллă, анчах пушар хуралĕнче тăракансем час-часах пулăшăва васкани кил-çурт хуçисем нумай чух пушар хăрушсăрлăх правилисене пăхăнманни е сĕмсĕррĕн пăсни çинчен калать. "Хĕрлĕ автан" çунат çапма пуçланин тĕп сăлтавĕсем: усă çулăмпа асăрханусăр пулни – 17 процент, электроприборсене эксплуатацилес е электричествăпа усă курас правилăсене пăсни – 39 процент, ачасем шăрпăкпа выляни – 5 процент, кăмакасен юсавсăрлăхĕ – 28 процент. Халĕ илсе кăтартнă цифрăсем пушар хăрушсăрлăх правилисене пăхăнасси çине пысăк тимлĕх уйăрмалли пирки калаççĕ. Апла пулин те...

Район территорийĕнче кăçалхи 5 уйăхра тухнă пушарсене регистрацилемелли журнала уçса пăхатпăр. "Хĕрлĕ автан" ытларах ялта е дачăра пурăнакан хуçалăхсене иленни курăнать.

Нумай кил-çурт хуçипе предприяти-организаци ертÿçи пушар хăрушсăрлăх правилисене саккун ыйтнă пек пăхăнманнине укçа-тенкĕ çуккипе çыхăнтарать. Анчах электрохуçалăхра "жучоксем" вырăнне йĕркеллĕ калибрлă предохранительсем вырнаçтарма, кăмакасене юсама, мăрьесене хăрăмран тасатма, кăмака умне 50х70 сантиметр виçеллĕ тимĕр листа çапма, мачча çинчи мăрьене штукатуркăласа шурăпа сăрласа тăма нумай укça кирлĕ-и? Çук. Кунта ыранхи кун пирки шутлани малти вырăнта тăмалла кăна. Халĕ калани çумне çынсем хăйсем ăсталанă электроприборсемпе усă курни, пÿрт-çурт патĕнчен 50 метртан çывăхра кăвайт чĕртни, çурт-йĕр таврашĕнче типĕ курăк çунтарни, ÿсĕрле пирус туртни, мунчасенчи мăрьесене мачча хăмисенчен 38 сантиметр уйăрманни пушар тухасси патне илсе пырать те. Çак сăлтавсем районта пурăнакансене çу кунĕсем пуçланнă май хытах шухăшлаттарма тивĕç тесе шутлатăп. Ахальлĕн паян пур пурлăх самантрах кĕл пулса çилпе вĕçме пултарать. Кун хыçĕнче вара пысăк хурлăх тăрать.

Ан манăр, çулăм вăл хăйĕнпе çителĕклĕ контрольлесе усă курсан çеç юлташ, тимлĕхе çухатсан вара... Çавăнпа та районта пурăнакансене çу кунĕсенче унпа питех те асăрханУллă пулмалли пирки асăрхаттаратăп.

Кăçал районта 19 пушар алхасрĕ. Ку вăл пĕлтĕрхи çак вăхăтринчен пĕр тĕслĕх сахалрах, анчах çакă лăпланмалли сăлтав мар, мĕншĕн тесен çулăмăн хăрушлăхĕ питĕ пысăк. Ĕнерхи куна ирĕке кайнă çулăм районта 4 дача çуртне, 14 килти хушма хуçалăха, пĕр магазина сăтăр кÿчĕ е тĕп турĕ. Миллионшар тенкĕлĕх пурлăх кĕлленнипе пĕрлех пушарта 3 çын пурнăçĕ вăхăтсăр татăлчĕ. Килти хушма хуçалăхра пушар тухнă тĕслĕхсене тишкерер-ха. "Хĕрлĕ автан" 9 хутчен пурăнмалли çуртра, 4 тĕслĕхре хушма хуралтăра, 3 – мунчара алхаснă.

Хăш-пĕр асăрхаттаруллă тĕслĕхсем çинче уйрăммăн чарăнса тăрам-ха. Апрелĕн 6-мĕшĕнче Çĕлеменкассинче пурăнакан Ю. Андреев хуçалăхĕнче пушар тухни пирки хыпар çитрĕ. Çийĕнчех вырăна тухрăмăр, анчах... Хыççăнхи тĕрĕслев кил хуçипе пиччĕшĕ ÿсĕрле пирус туртнинчен вăй илнĕ "хĕрлĕ автан" тыткăнĕнчен хăйсем те тухайманнине кăтартрĕ. Çакнашкал сăлтавпах февралĕн 28-мĕшĕнче Калайкассинчи пĕр килти хушма хуçалăхра тухнă пушарта çын пурнăçĕ татăлнăччĕ.

Электроприборсемпе тата электричествăпа усă курнă чух пушар хăрушсăрлăх правилисене пăхăнманни те инкеке çывхартать. Апрелĕн 20-мĕшĕнче çак сăлтавпа Кĕрекаçри пĕр йывăç пÿрт кĕлленчĕ. Асăннă сăлтавсемпех кăрлач уйăхĕнче Ивановкăра тата Шомикра, нарăсра Лап Олкашра, Çатракассинче, "Волга" сад юлташлăхĕнче пушар тухрĕ.

Пĕр тĕслĕхре ачасем шăрпăкпа вылянипе тухнă пушарта пĕтĕм кил-çурт çунса кайрĕ.

Асăннă инкексем пулмасан та пултарнă, анчах... Чавса çывăх та çыртма çук. Çу кунĕсенче пурин те пушар хăрушсăрлăхĕпе тимлĕрех пуласчĕ. Ачасем çуллахи каникула кайнă май шкулсенче вĕрентекенсен вĕсемпе тĕплĕ ăнлантару ĕçĕсем ирттерессе шанатпăр. Пĕрлехи тимлĕх пурнăç илемлĕхне ÿстерĕ кăна.

О. БАСКАКОВ,
районти патшалăх пушар надзор уйрăмĕн пуçлăхĕн ĕçĕсене вăхăтлăх туса пыраканĕ.

Çĕре юратса – малашлăха шанса

Халăхран тухнă председатель

Каялла утăм ырана пăхса пурăнакан валли мар. Йывăрлăхсене çĕнтерсе, çĕнĕлĕхсемпе юнашар тăрса малашлăха пăхса ĕçлесен çеç экономика аталанăвне тивĕçлĕ шайра сыхласа хăварма май пур. Çакна ăнланакан хуçан экономики кашни утăмра çирĕпленсе пырать. Ăна алла илекен ыттисемшĕн ырă тĕслĕх пулса тăнинчен те тĕлĕнме кирлĕ мар.

"Арçыннăн пурнăçра виçĕ ĕç пурнăçламалла, – тет халăхăмăр ăслăлăхĕ. – Тулли пурнăç йĕркелеме çурт тумалла, йывăç лартмалла, ача çуратса ÿстермелле". Философи енчен пăхсан кун хыçĕнче çут çанталăкăн тулли илемĕ, пурнăç аталанăвĕ тăрать. Çатракасси ял тăрăхĕнчи тĕп усадьбăра 10 ачаллă хресчен çемйинче çуралса ÿснĕ Кронид Ефимович Сретинский хăйĕн ĕмĕрĕнче çаксене йăлтах пурнăçланă. Çиччĕ виççе пăхсан тен ытларах та-и?... Шăпах çакăн çине хурав шыраса тапратрăм та эпĕ паянхи калаçу-аса илĕве.

– Хресчен çемйинче çуралса ÿснĕренех-тăр эпĕ ачаран уй-хир тăрăх çÿреме, Çĕр-аннемĕр илемĕпе тата унăн вăй-хăвачĕпе киленме юратса, унăн пулăхлăхне ÿстерекенсемшĕн чунтан савăнса çитĕнтĕм. "Свобода" хуçалăхра уй-хир бригадин ĕçченĕнче, агрономра тата председательте ĕçленĕ çулсенче тăван колхоз уй-хирĕпе талăксерен вуншар километр çÿреттĕм. Çак ырă йăлана эпĕ çĕр ĕçĕнче маларах ĕçленĕ аслă юлташăмсенчен куллен алла илсе пытăм, – тенĕччĕ Кронид Ефимович çур аки вăхăтĕнчи пĕр калаçура. Хăй вара çурхи çав кун ытти чухнехиллех ирхи 4 – 6 сехетсенче хуçалăх хирĕсемпе çаврăнса правлени кантурĕ умне çитнĕччĕ. – Çĕр ĕçченĕ хушнă ĕçе пурнăçланишĕн паян савăнатăп кăна. Кун пекех пулсан ял çыннисене çурт-йĕр çавăрма хуçалăх енчен пулăшасси пирки хирĕçле епле шутлăн?

Çапла калаçса председатель черетлĕ ĕç кунĕ валли радиопа наряд пама кантура кĕрсе кайрĕ...

Çур аки тапхăрĕнчи çак тĕл пулуранпа чĕрĕк ĕмĕре яхăн хыçа юлчĕ ĕнтĕ. Кронид Ефимович та пирĕн хушăра çук. Анчах халăхран тухнă председатель пулăшăвĕпе усă курнисемшĕн вăл паян та стройра тăрать, ырăпа асра пурăнать.

Çĕр ĕçĕнче ирттернĕ пурнăç тесе хакламалла пулĕ К. Сретинскийăн ял хуçалăх производствинчи ĕмĕрне. Çапла пĕтĕмлетÿ тунипе аслărах ăрурисем манпа килĕшеççех тесе шутлатăп. Ыранхи аталану хамăр умри ĕç-хĕл çине эпир паян мĕнле пăхнинчен, тĕллевĕмĕрсене татса парассипе çак самантра епле тимленинчен пуçланать. Ăрусен тытăмĕпе пăхсан аталану никĕсĕ – производствăра паян ĕçлекенсене тата унччен вăй хунисене туллин чысланинче те.

Кронид Ефимович – пуян районăмăрăн 70 çулхи историйĕн пĕр пайĕ. Анчах пĕр пай пулсан та, çирĕп пай. Çапла калани – малаллахи сăмахăмăн никĕсĕ.

АТТЕ ТЕСЕ КУРАЙМАН

Кашни вăхăтăн хăйĕн йывăрлăхĕ, анчах 1941 – 1945 çулсенчи Тăван çĕр-шывăн Аслă вăрçин ахрăмĕ паян та пирĕнтен тĕппипех уйрăлман-ха. Аслă ÿсĕмрисен чĕри çумĕнчен вăрçă кÿнĕ суран тÿрленмен...

Каларăм ĕнтĕ, Кронид вунă ачаллă хресчен çемйинче çуралнă. Ашшĕ фашистла Германи пирĕн ума кăларса тăратнă йывăр вăхăтра ирĕклĕхе сыхлама Тăван çĕр-шывăн Аслă вăрçин фронтне тухса кайсан, арçын ача 1942 çулхи çĕртме уйăхĕн 1-мĕшĕнче çут тĕнчене килнĕ. Çавăнпа та нимĕç фашисчĕсемпе çĕр-шыв ирĕклĕхĕшĕн çапăçса пуç хунă ашшĕн чĕр куççийĕ çинче утьăкка сикме тÿр килмен ăна. Вăл çулсенчи миллионшар ача пекех армути икерчи çисе ÿснĕ Кронидăн та кĕнеке вулама вĕреничченех çĕр ĕçĕпе туслашма тивнĕ: пахчара ана пуснă, йăран çумланă, выльăх-чĕрлĕхпе чăх-чĕп пăхнă. Вăл вăхăтри ахăр саманара ача-пăча çулпа мар, кунпа ÿснĕ. Вĕсем пĕчĕккĕллех аслисемпе тан тăрса тăван хирте çурлапа тырă вырнă, лашапа кĕлте турттарнă, ыттисемпе ăмăртса авăн çапнă, каç пулсан улăха лаша пăхма кайнă...

Аслă вăрçă кĕрлеме чарăнсан ял çыннисем мирлĕ пурнăçпа ыррине шанса пурăнма пуçлаççĕ, çĕнĕ ĕмĕт-тĕллев вăй илет. Пĕрремĕш вырăна Тăван çĕр-шыва сыхлассине кăларнă çамрăксем те фронтран таврăнсан хутла вĕренесси енне туртăнма пуçлаççĕ. Хăйĕн пурнăçĕнче çăмăл ĕç шыраман, икĕ алла пĕр ĕç тесе хушнă ĕçрен тиркесе пăрăнман Кронид та пурнăç çав вăхăтра ыйтнинчен катара тăрса юлмасть. Çатракассинчи 7 креслă шкултан вĕренсе тухсан мал ĕмĕтпе çунатланнă каччă Муркашри вăтам шкула вĕренме кĕрет. Хăйĕн вăхăтĕнчисене тăрăшулăхне кура вĕренме, таса-сывă ÿссе аталанма ашшĕсем хаяр вăрçă хирĕнче çул уçса панишĕн ĕмĕр тăршшĕпех савăнчĕ вăл кайран. Унăн куçĕ умĕнчех Тăван çĕр-шыв вăрçă юхăнчăкĕнчен ура çине тăчĕ, ял хуçалăхне çĕнĕ те хăватлă техника килме пуçларĕ, выльăх-чĕрлĕх фермисенче анлă сарайсемпе хăтлă складсем хута кайрĕç, унччен çурлапа çава çеç тытнă хресчен, çĕнĕлĕхсемпе ытлă-çитлĕ усă курса, техникăпа туллинрех хĕç-пăшалланса производствăна çултан-çул ÿстерсе пычĕ. Пурнăç улшăнăвĕн ырă юххинчен епле юлас-ха?

– Вăрçă ачисемшĕн пирĕн вăхăтра малти вырăнта аттесен ятне ямасăр Тăван çĕр-шыва хÿтĕлессиччĕ. Çавăнпах эпĕ те шкул хыççăн салтак атти тăхăниччен малалла вĕренме тăхтарăм. 1964 – 1966 çулсенче Совет çарĕнче хамăн тивĕçе пурнăçланă хыççăн пурнăçри çĕнĕлĕхсемпе, çĕр ĕçĕнчи улшăнусемпе тан пырас тĕллевпех Чăваш ял хуçалăх институчĕн агрономи факультетне вĕренме кĕтĕм. Пурнăçăм ачаран уйхир ĕçне çывăх пулнăранах-тăр, вăй питти яша кĕнекепе туслашса партта хушшинче ларма çăмалах марччĕ. Çапах атте-аннесен ĕçне тата хресчен пурнăçне çăмăллатас-лайăхлатас, ял пурнăçне çĕнĕ варкăш илсе кĕртес тĕллев вĕренÿ çине алă султармарĕ, – тетчĕ мăшăрăм икĕ ывăла аслă пĕлÿ парасси пирки калаçма пуçласан хăйĕн пурнăçне пирĕн ума кăларса, – аса илет тутăр кĕтессипе куççульне шăлса Роза Ивановна.

35 çул вĕрентÿ системинче ĕçлесе ял çыннисем хушшинче ырă ята тивĕçнĕскерпе Кронид Ефимович ял хуçалăх институтне вĕренме кĕрсен 1966 çулта паллашнă та юрату ытамне лекнĕскерсен икĕ çултан çемье чăмăртаннă, ĕçрен пăрăнмасăр вĕсем икĕ ывăл – Сергейпа Андрей – çуратса пурнăç çулĕ çине кăларнă.

Çĕр ĕçне ачалăхранах чунĕпе парăннă Кронид институт хыççăн "Свобода" хуçалăхра вăрлăхпа ĕçлекен агроном пулса вăй хума тытăнать. Хăйĕн ачалăх ĕмĕчĕ патне çывхарнине ăнланатчĕ вăл çав вăхăтра. Ăнланатчĕ те татах тăрăшуллăрах вăй хума çанă тавăратчĕ: кашнин ĕçĕнчен-тăрăшулăхĕнчен колхоз çирĕплĕхĕ килет вĕт! Правур агронома çав вăхăтра хирте те, хранилище-складра та, тракторпа машинăсен паркĕнче те час-часах курма пулатчĕ. Яланах ĕçлекенсем хушшинчеччĕ вăл. Кашнин ыйтăвне, кама мĕн интереслентернине курсапĕлсе тăратчĕ.

(Малалли пулать.)

А. БЕЛОВ.

Суту-илÿ

Раççей шайĕнче – малти вырăнта

Çулсеренех Муркаш тата Мăн Сĕнтĕр райповĕсем Чăвашпотребсоюз шайĕнче кăна мар, Раççейре те малти вырăнсене тивĕçеççĕ. Çакă вĕсем чăннипех те тухăçлă ĕçлеме пултарнине çирĕплетет.

Майăн 27-мĕшĕнче Муркаш район администрацийĕн пуçлăхĕ Ростислав Тимофеев ячĕпе Чăвашпотребсоюз ертÿçинчен Валерий Павловран саламлă телеграмма çитрĕ. Унта çакна палăртнă. Раççей шайĕнчи Центросоюзăн потребитель кооперацийĕн системинчи 2013 çулхи ĕç-хĕле пĕтĕмлетнĕ май Муркаш райповĕ йăла ыйтăвĕсемпе тивĕçтерессипе 1-мĕш вырăна, ĕç-хĕл эффективлăхне ÿстерессипе 2-мĕш вырăна тивĕçнĕ.

Республика шайĕнче çак системăн кăçалхи пĕрремĕш квартал ĕç-хĕлне пĕтĕмлетнĕ тăрăх асăннă райпо пĕтĕмĕшле ĕç-хĕле йĕркелессипе чи пултарулли пулнă. Мăн Сĕнтĕр райповĕ те тухăçлă ĕçленине палăртмалла, вăл тăватă кăтартупа 1, 2, 3 вырăнсенче.

Потребкоопераци системин аталанăвĕ паянхи кун районта ырă тĕслĕхре. Чи малтанах вара кунта "хиртен – сентре çине" система ăнăçлă ĕçленине асăнмалла. Çакă тавар туянакана пысăк пахалăхлă экологи тĕлĕшĕнчен таса продукципе тивĕçтерме май парать. Ку тăрăхра туса илнĕ продукци апат-çимĕçĕн пĕтĕмĕшле тавар çаврăнăшĕнче 50 – 54 процент йышăнать. Çак енĕпе Ильич ячĕпе тата Чкалов ячĕпе хисепленекен хуçалăхсемпе, "Герой", "Свобода" хуçалăхсемпе, "Агро-Ч", "ВаСем" чикĕллĕ яваплăхлă обществăсемпе, çавăн пекех хресчен (фермер) хуçалăхĕсемпе, хушма хуçалăх тытакансемпе тачă çыхăнура ĕçлеççĕ.

Социаллă сферăра потребитель пĕрлĕхĕ пысăк пĕлтерĕшлĕ. Çак системăра 700 яхăн çын вăй хурать, тивĕçлĕ ĕç укçи илет. 2013 çулшăн икĕ райпо 70 миллиона яхăн налук тата ытти шайри бюджета тĕрлĕ тÿлев куçарнă.

Р. МАКАРОВА.

Майăн 31-мĕшĕ – Пирус туртмасăр ирттермелли кун

Сывлăха кăвак тĕтĕмпе ан улăштар

Пытарма кирлĕ мар ĕнтĕ, паянхи пурнăç çав тери хăвăрт улшăнса пырать. Çĕнĕлĕхсем вăя кĕнипе пĕрлех сиенлĕ йăласем те халăхра анлă сарăлчĕç: пирус туртасси, наркотиксемпе усă курасси, ĕçкĕ-çикĕпе иртĕхесси. Паянхи калаçу пирус сиенĕ çинчен пулĕ.

Пирус çуннă вăхăтра организм никотинпа, аммиакпа, ацетонпа, серăпа тата сиенлĕ ытти япалапа "пуянланать". Пĕрремĕш пирус туртнă хыççăн çынра лайăх мар туйăм юлать: пуç çаврăнать, ăш пăтранать, пырта кăтăклать, ÿсĕртет. Пирус нумай туртакан çыннăн чĕре, ÿпке, вархырăм чирĕсем аталанаççĕ, нервпа психика системи аркать. Никотин организмра саланса юн тымарĕсене ансăрлатать, чĕре вăйлăрах ĕçлеме пуçлать, чĕре таппи пĕр минутра 100 –120 çитет, юн пусăмĕ те виçерен хăпарать. Ӳпке чирĕсенчен ытларах чухне сывлăш çулĕ шыççи (бронхит) тата ÿпке ракĕ тĕл пулать.

Пирус туртни уйрăмах çамрăксемшĕн питĕ хăрушă. Вĕсен аталанса çитмен черченкĕ организмĕ пĕтĕмĕшле сиенленет, тĕрлĕрен органпа система арканать. Тĕпчевçĕсем палăртнă тăрăх арçын ачасен 80 процентĕ 18 çула çитиччен пирус туртма пуçлать, хĕрсен 35 проценчĕ 15 –17 çулта çак сиене туптанать.

Пирус туртни чылай йывăр чире аталанма тата вăраха каймамай парать. Çак сиенлĕ йăла кашни çулах миллионшар çын пурнăçне татать. Пирус туртакансем, туртманнисемпе танлаштарсан, стенокардипе 13 хут, шалкăм çапнине (инсульт) 12 хут, вар-хырăм шыççипе 10 хут ытларах чирлеççĕ.

Туртакансенчен нумайăшĕ пирус сиенĕ пирки лайăх пĕлет, туртма пăрахма та хирĕç мар, анчах çак усал йăларан уйрăлассин пурин те пулмасть. Хаçат вулакансем валли çакăн пек сĕнÿсем пур:

– чи малтанах туртма пăрахас кăмăл пулмалла;

– туртмаллине пĕр пачка çеç туянăр;

– сире кам та пулин сĕнсен, ан илĕр, çавăн пекех хăвăр та çынран ан ыйтăр;

– пирус туртас вырăнне хĕвелçаврăнăш вăрри е усăлтаракан канфет çийĕр, туртас килнĕ чухне çĕмĕрт туратти-не чăмлани те пулăшать;

– шыв нумай ĕçĕр, вăл организмри никотина кăларма пулăшать;

– ытларах пулă, пахча çимĕç, улма-çырла çимелле;

– усă сывлăшра ытларах çÿрĕр, çав вăхăтра сывлава йĕркелес тесе 3 – 5 минут хушши тарăннăн сывлăр;

– спорт занятийĕсене тăтăшах çÿрĕр е хăвăр тĕллĕн тĕрлĕ хускану тăвăр.

Шутласа пăхăр-ха тата – сахалтарах туртма пуçланăранпа мĕн чухлĕ укса-тенкĕ перекетлерĕр. Юлашкинчен вара пач туртма пăрахăр. Туртма пăрахсан сирĕн кăмăл çĕкленет тата сывлăх та çирĕпленет.

В. ЕВДОКИМОВА,
районти тĕп больницăн медицина сестри.

Кафере кĕл чашăкĕсем пулмĕç

Саккун

Пĕлтĕр февралĕн 23-мĕшĕнче вăя кĕнĕ "Об охране здоровья граждан от воздействия окружающего табачного дыма и последствий потребления табака" Федераци саккунĕн черетлĕ пайĕ ыран тан вăя кĕрет.

Экспертсем палăртнă тăрăх Раççейре пирус туртнипе çыхăннă чирсенчен çулсеренех 330–550 пин çын таран вилет. Пурнăç тăршшĕ 10–17 çул таран кĕскерех пулни те пирус туртнипех çыхăннă.

Çĕр-шывра пурăнакансенчен 44 миллион çынна яхăн пирус туртать, вĕсенчен 21 процент ытла – хĕрарăмсем.

Çак хăрушă цифрăсем çын пурнăçĕпе çыхăннăран ĕнтĕ патшалăх пирус туртассине хирĕç кĕрешесси çине юлашки çулсенче уйрăмах пысăк тимлĕх уйăрать.

2013 çулта акă общество вырăнĕсенче пирус туртнăшăн штраф парасси вăя кĕчĕ. Çак йĕркене пăснăшăн 500–1500 тенкĕ кăларса хума тивет, ача-пăча площадкинче пуçлан – 3 пин тенкĕ таранах.

Ырантан, июнĕн 1-мĕшĕнчен, пуçласа вара общество апатланăвĕн пур тĕрлĕ заведенийĕнче те пирус туртма чараççĕ, вăл шутра – веранда кафесенче те. Саккун чарăвĕ ытти общество вырăнĕсене те – аэропортсене, гостиницăсемпе электричка платформисене те пырса тивет. Штраф – 1500 тенкĕ.

Çĕнĕ улшăнусем вăя кĕнĕрен вара малашне лавккара пируса куç умне кăларса хума та юрамасть. Пирус пирки ятарлă прейскурант (хура-шурă тĕспе тунăскер) кăна çакма юрать. Сутасса та пируса суту-илÿ залĕ пур точкăсенче кăна сутма юрать. Киосксемпе ларексенче, ярмăрккăсемпе куравсенче те пирус сутма чараççĕ. Культура, спорт, медицина, вĕренÿ организацийĕсене тата вĕсенчен 100 метртан çывăхра вырнаçнă суту-илÿ точкисенче те, транспорт инфраструктурин объекчĕсенче те пирус сутмалла мар.

Саккуна мĕнле пăхăннине полици сотрудникĕсем, метро, вокзалсен тата ытти общество вырăнĕсен администрацийĕсем пăхса тăрĕç.

Н. НИКОЛАЕВА хатĕрленĕ.

ЧР Пуçлăхĕн стипендиачĕ

Маттур, Надя

Ача пĕчĕкренех мĕн курнипе интереслене пулсан вăл анлă тавра курăмлă пуласси куç кĕрет. Надя калаçма пуçласанах тем те пĕр пĕлесшĕн çунатчĕ. Кĕçĕн классенче вĕреннĕ вăхăтра вулама та, çырма та, ÿкерме те, юрласа-ташлама та кăмăллатчĕ. Пулсах пĕтеймесен çине тăрса тимлетчĕ. Пĕрремĕш класрах ашшĕ-амăшне савăнтаратчĕ.

Паянхи кун Надя шкултан вĕренсе тухать. Çичĕ çул урокcем хыççăн Муркашри искусство шкулĕн фортепиано класне тимлесе çÿрерĕ, тĕлĕнтермĕш инструмента алла хăнăхтарчĕ. Вĕрентекенсем те Надя шкула «пиллĕксемпе» кăна вĕренсе тухасса шанаççĕ. Хĕр ача хăй те çакăн çинченех ĕмĕтленет, анчах та: "Упине тытмасăр тирне сĕнес мар", – тет çеç шÿтлесерех.

Вăхăт çукпа пĕрех вун пĕрмĕшсен. Çапах Надя шкулти кашни мероприятие активлă хутшăнчĕ. "Кĕнеке вулама юратни питĕ пулăшать", – пĕлтерет хăйĕн вăрттăнлăхне Надя. Кашни предметпах шкул ачисен олимпиадине хутшăнма, малти вырăнсене çĕнсе илме тăрăшрĕ. Çак вĕренÿ çулĕнче республика шайĕнче вăл вырăс чĕлхипе иккĕмĕш вырăн çĕнсе илчĕ. Шупашкарти "Эткер" иртернĕ "Туслăх кĕперĕ" ÿнерçĕсен конкурсне те хутшăнма ĕлкĕрет. Унта та вăл малтисен ретĕнче. Çав хушăрах сăвăсемпе юптарусем те шăрçалама вăхăт тупать.

Çакăн пек пирĕн Надя. Ахальтен мар районта пĕлтĕр иртернĕ Амăшĕн кунĕнче юратнă амăшне пысăк парне турĕ – пултаруллă хĕрĕн амăшĕ район администрацийĕн пуçлăхĕн Тав çырăвне илме тивĕçрĕ. Кăçал вара Надя Чăваш Республикин Пуçлăхĕн стипендине илсе тăрать. Шкулти кашни ача, кашни учитель савăнать Надьăшăн, шкула "пиллĕксемпе" вĕçлеме ăнăçусем сунать.

С. ФЕДОРОВА.
Çатракассинчи вăтам шкул.

Район судĕнче **12+**

Эрех ирĕкрен хăтарать

Тепĕр çын çине алă çĕкленни нихăçан та ырăпа вĕçленмест. Ĕç-пуç эрех ĕçнипе пулсан вара инкек тухассине кĕтсех тăр. Иртнĕ уйăхсенче те, малтанхи çулсенче те Муркаш район судĕнче çак лару-тăрупа çыхăннă ĕçсем пĕрре мар пăхса тухма тиврĕ.

Акă Москакасси ял тăрăхĕнчи пĕр килте черетлĕ сăлтавсăр "уяв" паллă тунă – пĕрле пуçтарăнса эрех ĕçнĕ. Тепĕр ирхине çавсемех мухмăр "чĕртнĕ". Кăнтăрла тĕлне вара вăтăрти арçын хирĕçÿ пуçлать: унăн ашшĕпе пĕрле пурăнакан хĕрарăм кил тĕршĕнче нимĕн те тумасть, унăн асламăшне те хĕнет, маларах вара унăн ашшĕне хирĕç çĕçĕпе те тăнă-мĕн. Çакна килĕштермерен хирĕçÿсем унччен те пулкаланă. Ку хутĕнче сăмахпа кăна калани çителĕксĕр тесе шутланăран-ши, ÿсĕр арçын хăйĕн пекех мухмăр "чĕртнĕ" хĕрарăма щетка аврипе хуçăличченех хĕнет, вĕлересси хăратать. Мухмăр "чĕртнĕ" тепĕр икĕ ÿсĕр арçын вăл вăхăтра çывăрнă, икĕ хĕрарăм шăп пулнă – суд ларăвĕнче каланă тăрăх чĕнме хăраса диван çинче ларнă. Арçын вара çав вăхăтрах пÿртри япаласене те урайне пăрахса пĕтерет, хĕрарăма та чышса-тапса тăкать. Сĕтел çинче выртнă çĕççе илет те хĕрарăма майĕнчен тирет. Çĕççе кăларса илсе кĕлеткепе юнашар хурать. Пÿртрен тухса икĕ шурă михĕ илсе кĕрет те вĕсене хĕрарăм çине пĕрле пуçран, теприне урисенчен тăхăнтартать. Хăй вара вырăн çине кайса çĕре са çывăрать...

Çак арçын тĕлĕшпе пуçарнă уголовлă ĕçе тишкерсе район сучĕ ăна РФ Уголовлă кодексăн 105 статйинчи 1 пайра çырса кăтартнинче (пĕлсе тăрсах çынна вĕлерни) айăплă тесе çирĕплетет. Саккунпа килĕшÿллĕн çирĕп режимлă юсану колонине ярса 9 çуллăх ирĕкрен хăтарма йышăнать.

Кăçал пăхса тухнă тепĕр ĕç тĕлĕшпе пулса иртнĕ суд ларăвĕнче вара свидетельсем Çатракасси ял тăрăхĕнчи хĕрарăм пĕрмай эрех ĕçнĕрен ăна упăшки хĕненине калаççĕ. Упăшки суд ларăвĕнче каланă тăрăх вара арăмĕ киле таврăнман кас та пĕрре мар пулнă. Çаппа арăмĕ виçĕ кас килте пулман хыççăн таврăннă, вăл кун вара упăшки те эрех ĕçнĕ. Арăмне курсан арçын питĕ хытă тарăхса каять, сĕтел çинчен çĕçĕ илсе хĕрарăма сылтăм енчен тирет. Хĕрарăм тĕпелтен тухса каять. Каярах вĕсем пĕрле апат çинĕ хыççăн арçын çывăрма выртать. Çĕрле вăрансан вăл арăмĕ çуккине асăрхать – тĕлĕнмест, мĕншĕн тесен кун пекки темиçе те пулнă. Тепĕр кунне те хĕрарăм киле килмест, çав кун вара арçын лавккаран таврăннă чух арăмĕ тепĕр кил умĕнче выртнине курать. Хĕрарăмăн кĕлетки сивĕннĕ, унăн чĕри тапман. Кĕлеткене пальтопа хупласа арçын машина шырама утать...

Ку ĕç-пуçпа та суд саккунлă йышăну турĕ: арçын РФ Уголовлă кодексăн 111 статйяри 4 пайĕнче çырса кăтартнинче айăплине çирĕплетсе парса ăна çирĕп режимлă юсану колонине ярса 5 çуллăх ирĕкрен хăтарма йышăнчĕ.

Çак ĕçсене ЧР Аслă судне çăхавланă, Аслă суд та Муркаш район сучĕн йышăнăвĕсене улăштармасăр хăварнă.

А. АЛЕКСЕЕВА,
ЧР Муркаш район сучĕн судйи.

Редакци почтинчен

Библиотекăна – парне

РФ Президенчĕн Указĕпе 2014 çула Культура çулталăкĕ теме йышăнни пирки пурте пĕлетпĕр ĕнтĕ. Çак Указа пăхăнса вара пирĕн, культура ĕçченĕсен, ыттисенчен нумайрах тăрăшмалли куç кĕрет.

Эпир, библиотека ĕçченĕсем, садика çÿрекен ачасемпе, шкул ачисемпе, çамрăксемпе, аслă ăрурисемпе, кил таврашĕнчен инçе тухса çÿреймен ватă çынсемпе, инвалидсемпе те çыхăну тытатпăр. Вĕсен кăмăлне каякан кĕнекесемпе, хаçат-журналпа тивĕçтерме тăрăшатпăр. Кирлĕ кĕнеке пирĕн библиотекăра пулмасан ăна Муркашри ял тăрăхĕсем хушшинчи библиотека урлă е чăваш наци библиотекинчен çырăнса тупса пама тăрăшатпăр. Ватăсем патне тăтăшах киле çÿретпĕр.

Çак кунсенче Шатракасси ял библиотекинче хаваслă самант пулчĕ. Ильинка ял тăрăхĕнче пурăнакан Людмила Алексеевнăпа Василий Иванович Мерловсем библиотека фондне пысăклатрĕç, хăйсен килĕнчи 17 томлă кĕнекене парнелерĕç.

Çак мăшăр çамрăк чух хулара пурăннă. Тивĕçлĕ канăва тухнă хыççăн яла пурăнма куçрĕ. Людмила Алексеевна **(сăн ÿкерчĕкре)** ĕмĕр тăршшĕпех библиотекăра ĕçленĕ, тивĕçлĕ канăва тухсан та тÿрех ĕç пăрахма "вăй" çитереймен. Самантпа усă курса Людмила Алексеевнăна Пĕтĕм Раççейри библиотекăсен кунĕпе саламлатăп. Василий Иванович вара хăйĕн пурнăç çулне çар ĕçĕпе çыхăнтарнă пулнă. Çавăнпа та çак çемье культура, йĕрке мĕнрен пуçланнине аван пĕлсе тăрать. Районти хыпарсене пĕлсе тăрас тесе вĕсем район хаçатне те çырăнса илеççĕ.

Çак çемье пирĕн тăрăхра пурăнакансемшĕн кăна мар, хаçат вулакансемшĕн те ырă тĕслĕх вырăнне пултăрччĕ. Чăн та тен хăшĕсен интереслĕ те паха кĕнекесем пур, анчах вĕсене килти чи инçетри çÿлĕкре вырттараççĕ. Библиотекăра вара вĕсем кирлĕрех пулма пултараççĕ.

И. ТАЙМАСКИНА,
Шатракасси ял библиотекин ертÿçи.

Прокуратурăран

Ертÿçĕ виçе пирки пачах та маннă

"Шомикри психоневрологи интерначĕ" Чăваш Республикинчи бюджет учрежденийĕн ертÿçи пулнă çыннăн саккунсăр тĕрлĕ ĕçĕ-ĕçĕ пирки пĕрре кăна мар çырнăччĕ. Аслăннă ертÿçĕ Сергей Вачаев тĕлĕшпе Раççей Федерацийĕн Следстви комитечĕн Чăваш Республикинчи следстви управленийĕн Етĕрнери районсем хушшинчи пайĕ уголовлă ĕç пуçарнине чылайăшĕ астăвать пулĕ. Ответлă ĕçчене РФ УК 159 статьян 3 пайĕнчи йĕркене (служба положенипе усă курса ултавлă ĕçсем иртерни) пăсса тĕрлĕ преступлени тунăшăн айăпланă. Çаппа вара черетлĕ тепĕр ултавлă ĕç çиеле тухнă, вăл автор правине пăсса "1 С" чикĕллĕ яваплăхлă обществăна пысăк сиен кÿнĕ.

Преступлени çулĕ çине çирĕплĕнех пуснă Сергей Вачаев Уфа хулинче 1959 çулта çуралнă. Малтанхи преступленисене пĕтĕмлетнĕ май 2013 çулхи майăн 13-мĕшĕнчи район сучĕн йышăнăвĕпе Сергей Вачаева 5 çул ирĕкрен хăтарнă тата унăн 500 пин тенкĕ штраф тÿлемелле.

Следстви çакăн пек пĕтĕмлетÿ тунă. Аслăннă учреждени ертÿçи пациентсем валли матрац, сĕтел-пукан, тĕрлĕ тум, заколка, шăрçа тата ытти япала туянма кассăран тăтăшах укса илнĕ. Çакăн хыççăн вара вăл кунти ответлă ĕçченсене çÿлерех асăннă тавар туяннине ĕнентерекен документ хатĕрлеме хушнă. Ертÿçĕ, паллах, çакна çирĕплетнĕ, анчах та хут çине çырнă тавар учреждение çитмен, мĕншĕн тесен туянман. Айăпланакан çын укçапа хăй пĕлнĕ пек усă курнă. Уголовлă ĕçсене пĕр производствăна пĕрлештернĕ, мĕн пур ултава çиеле кăларассипе следстви малалла пынă.

Должноçри ĕçчен 2012 çулхи февралĕн 14-мĕшĕнчен пуçласа çав çулхи августăн 15-мĕшĕччен контрафакт "1С:Предприятие 7.7 для SQL Комплексная поставка" программа продукцине виçĕ компьютер валли усă курнă, çавна май автор правине пăснă. Аслăннă продукцин пĕр комплекчĕ 146 000 тенкĕ тăнă, ку тĕлĕшри ултав ĕçĕ 438 000 тенкĕпе танлашнă. Çавăн пекех "1С:Предприятие 7.7. Управление распределенными информационными базами" программăна та виçĕ компьютер çине лартнă. Ку тĕлĕшри ултав ĕçĕ 75 000 тенкĕпе танлашнă. Çаппа вара "1С" чикĕллĕ яваплăхлă обществăна С. Вачаев пĕтĕмпе 513 000 тенкĕ сиен кÿнĕ. Çÿлерех асăннă айăплав çумне вăл хушма айăплава тивĕçнĕ.

Аслăннă ĕçĕн патшалăх айăплавçи – район прокурорĕн çумĕ Юрий Семенов.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

Объявления

АУ СПО "Новочебоксарский политехнический техникум"
Минобразования Чувашии
Лицензия серия РО № 406695
Регистрационный № 63 от 06 июня 2012 года
Объявляет набор обучающихся на 2014 – 2015 учебный год по программе среднего профессионального образования:
На базе 9 классов (срок обучения 3 года 10 месяцев)

Специальность	Квалификация
Сварочное производство	**Техник**

По программе подготовки квалифицированных рабочих, служащих:
На базе 11-го классов (срок обучения 10 месяцев):

Профессия	Квалификация
Сварщик	**Электрогазосварщик**

По программе подготовки квалифицированных рабочих, служащих:
На базе 9 классов (срок обучения 2 г. 5 месяцев)

№ п/п	Профессия	Квалификация
1	**Сварщик**	***Электрогазосварщик***
2	**Автомеханик**	***Оператор заправочных станций; Водитель автомобиля; Слесарь по ремонту автомобиля***
3	**Мастер общестроительных работ**	***Каменщик; Монтажник по монтажу стальных и железобетонных конструкций***
4	**Парикмахер**	***Парикмахер***
5	**Повар, кондитер**	***Повар; Кондитер***

Студенты, обучающиеся по программе подготовки квалифицированных рабочих, служащих, обеспечиваются стипендией, бесплатным двухразовым питанием.

Все студенты обеспечиваются льготными проездными, нуждающиеся – местом в общежитии.

К заявлению прилагаются следующие документы:

1. Аттестат (оригинал + ксерокопия)
2. Свидетельство о рождении (2 ксерокопии)
3. Страховой медицинский полис (ксерокопия)
4. Справка о составе семьи (оригинал + ксерокопия)
5. Медицинская справка 086У (печать, заключение)
6. Пенсионное страховое свидетельство (ксерокопия)
7. ИНН (ксерокопия)
8. 6 фотографий 3х4

Наш адрес: г. Новочебоксарск, ул. Советская, д. 3.
Справки по тел.: 73-87-30; 73-86-08.

Ĕне, вăкăр, тына, пăрусем туянатпăр.
Тел.: 8-987-665-02-13. 5-10.

* * *

Продаю трактор МТЗ-80 в отличном рабочем состоянии. Тел.: 8-906-136-12-36.

* * *

Проекты зданий и инд. домов, электро-, водо- и газоснабжения, сметы. Свид. СРО. ООО «Инттехс». с. Моргауши, ул. Мира, 9а. Тел.: 62-6-03, 8-937-378-88-28. 2-5.

* * *

Продаю: кирпич красный одинарный, полуторный; облицовочный всех цветов; двойной керамический; силикатный белый, желтый; КББ р-р 20х20х40; красный половняк; гравмассу; керамзит. Доставка и разгрузка на манипуляторе. Документы. Тел.: 8-903-358-20-97, 8(8352)44-20-97. 9-13.

* * *

Ремонт стиральных машин. Быстро. Качественно. Гарантия. Тел.: 8-927-668-58-45. 9-10.

* * *

Продаю: гравмассу; щебень гранитный, доломитовый, известковый; керамзит; бетон; торф; песок речной, карьерный. С доставкой. Недорого.
Тел.: 8-927-668-70-15. 15-28.

* * *

Вăкăр, пăру, сурăх туянатăп.
Тел.: 8-905-343-60-63. 8-10.

* * *

Продаю песок, гравмассу, щебень, бой кирпича с доставкой. Тел.: 8-905-347-99-15. 5-5.

* * *

Продаем квартиры в с. Б. Сундырь по ул. Анисимова от 25000 руб. за кв. м., бесплатно – подвал, автостоянка, предоставляем отсрочку платежей, кредитуем, срок сдачи – 1 сентября 2014 г.
Тел.: 8-967-47-000-38. Вадим. 9-10.

* * *

Кольца колодцев ж/б (замковые, простые) D-0.7:1.0:1.5, крышки, днища. Бурение индивидуальных колодцев и скважин. Доставка. Тел.: 8-902-327-82-52. 13-21.

* * *

Требуются дорожные рабочие. Моргаушский район. Оплата достойная.
Тел.: 8-927-669-26-10, 8-937-383-04-60. 3-3.

* * *

Услуги мини-экскаватора. Выполняем работы по прокладке коммуникаций, копке фундамента и т. д. Ковши 60 см, 20 см. Ширина экскаватора 1м 50 см, вес 3 т. Цена: 1000 руб/час. Выезд. Тел.: 8-987-660-83-82. 4-8.

* * *

Продаю кур, гусят, утят, бройлеров, индюков. Доставка бесплатно. Тел.: 8-909-3000-818. 5-10.

* * *

Пластиковые окна и натяжные потолки. Замер и консультация бесплатно. Гарантия качества по разумным ценам. Тел.: 36-09-30, 8-927-668-81-54. 3-11.

* * *

Продается двухкомнатная квартира в с. Моргауши. Частично с мебелью. Цена договорная.
Тел.: 8-917-675-98-51. 2-3.

* * *

Продаю дом в с. Моргауши. Газовое отопление, хозпостройки. Дом в жилом состоянии.
Тел.: 8-908-304-99-45, 8-927-855-35-15. 2-2.

Администрация Моргаушского района объявляет прием заявок на размещение торговых точек в день проведения районного праздника песни, труда и спорта "Акатуй", который состоится 12 июня 2014 года на Ландышской поляне.

Торговые места будут предоставляться на следующих условиях:

1. Осуществление торговой деятельности с торговой палатки, униформа.
2. Праздничное оформление торговой точки.
3. Наличие урны для твердых отходов.
4. Наличие оформленной заявки.

Плата за земельный участок составляет 100 рублей за 1 квадратный метр.

Количество торговых мест ограничено.

Заявки принимаются до 11 июня 2014 года в отделе имущественных и земельных отношений администрации Моргаушского района (кабинет 312, 313) с 8.00 до 17.00 ежедневно, кроме выходных дней. Обеденный перерыв с 12.00 до 13.00 часов, телефон для справок 62-2-66, 62-5-99.

* * *

ПЕСОК речной, ОПГС (гравмасса), БОЙ КИРПИЧА. Доставка. Тел.: 8-927-667-68-64. 2-10.

* * *

Йӳçкассинче сурăх (хура) тата путекки (шурăпа хура) çухалнă. Тел.: 8-909-303-74-56.

* * *

Продаю трактор МТЗ-80 1982 года выпуска, косилку роторную 2013 г., грабли-ворошилку 2011 г., козу дойную с козлятами.
Тел.: 8-952-021-75-90, 8-927-847-20-55.

* * *

В ЗАО «Моргаушский кирпичный завод» требуются работники смежных профессий, оплата сдельно-премиальная, своевременная.
Телефон для справок: 62-3-47. Я 1-2.

* * *

Аттестат о среднем образовании А № 0989141, выданный в 1996 году Калайкасинской средней школой на имя Николаева Андрея Николаевича, считать недействительным.

* * *

Продаю песок, щебень, гравмассу, бой кирпича и т. д. Доставка из с. Моргауши. Недорого.
Тел.: 8-905-345-96-62. 1-2.

* * *

В молокосборный пункт в с. Б. Сундырь срочно требуются приемщики молока. Тел.: 8-927-847-11-22.

Тав тăватпăр

Ярославка ялĕнче пурăннă Александр Егорович Пугачева юлашки çула ăсатма пулăшнăшăн, йывăр хуйхăна пирĕнпе пĕрле пайланăшăн тăвансене, ял-йыша, пускилсене, «Сеятель» хуçалăхра пĕрле ĕçленĕ водительсен коллективне тата унта пынă мĕн пур çынна чĕререн тав тăватпăр.

Ачисем.

Оринин ял тăрăхĕнчи Тереç ялĕнче пурăннă, «Восток» хуçалăхра тĕрлĕ ĕçре нумай çул ĕçленĕ пирĕн аннене, хунямана, кукамая, асаннене, тăхлачăна Зинаида Михайловна Орловăна юлашки çула ăсатма пулăшнăшăн «Восток» хуçалăх ĕçченĕсене, тăвансене, юлташĕсене, кӳршĕсене, унта пынă мĕн пур çынна чĕререн тав тăватпăр.

5 ывăлĕ, 6 хĕрĕ, 2 кинĕ, 5 кĕрĕвĕ, 14 мăнукĕ, çывăх юлташĕ, хăти-тăхлачисем.

Отчет

УТВЕРЖДЕН
протоколом заседания Наблюдательного совета автономного учреждения Чувашской Республики «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ялав□» («Знамя победы») Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики от 28 февраля 2014 года N 1

Отчет
о результатах деятельности автономного учреждения Чувашской Республики «Редакция Моргаушской райгазеты «□□нтер□ялав□» («Знамя победы») Мининформполитики Чувашии и об использовании закрепленного за ним государственного имущества за 2013 год

Раздел 1. Общие сведения об учреждении

1.1	Полное официальное наименование учреждения	Автономное учреждение Чувашской Республики «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ ялав□» («Знамя победы») Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики
1.2	Сокращенное наименование учреждения	АУ «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ялав□» («Знамя победы») Мининформполитики Чувашии
1.3	Дата государственной регистрации	31.08.2012
1.4	ОГРН	1072136000639
1.5	ИНН/КПП	2112390313/211201001
1.6	Регистрирующий орган	ФНС №6 по ЧР
1.7	Код по ОКПО	540725272
1.8	Код по ОКВЭД	22.12
1.9	Основные виды деятельности	Издание газеты
1.10	Иные виды деятельности, не являющиеся основными	нет
1.11	Перечень услуг (работ), которые оказываются потребителям за плату, в случаях, предусмотренных нормативными правовыми (правовыми) актами с указанием потребителей указанных услуг (работ)	Издание и распространение газеты «□□нтер□ ялав□» («Знамя победы»), альтернативным способом в учреждении, через киоски и реализация газеты, вкладышей и приложений к ней; Производство и тиражирование газеты; Проведение различных конкурсов, викторин и соревнований как одного из средств стимулирования активности и интереса населения к районной газете; Оказание информационных и рекламных услуг юридическим и физическим лицам, населению; осуществление издательской и информационной деятельности.
1.12	Перечень разрешительных документов (с указанием номеров, даты выдачи и срока действия), на основании которых учреждение осуществляет деятельность	Устав автономного учреждения автономного учреждения Чувашской Республики «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ ялав□» («Знамя победы») Министерства культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской Республики, утвержденный приказом Министерства культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской республики от 22.12.2011 г. № 01-07/525 и согласованный распоряжение Министерства имущественных и земельных отношений Чувашской Республики от 15.12. 2011 № 1326-р. Изменения, вносимые в Устав автономного учреждения Чувашской Республики «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ялав□» («Знамя победы») Министерства культуры по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской Республики от 30.08.2012 г. № 845-р. Изменения, вносимые в Устав автономного учреждения Чувашской Республики «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ ялав□» («Знамя победы») Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики, утвержденные приказом Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики 05.12.2013 г. № 174, согласованный распоряжением Министерства имущественных и земельных отношений Чувашской Республики 29.11.2013 г. № 1115-р. Свидетельство о постановке на учет российской организации в налоговом органе по месту нахождения на территории Российской Федерации серия 21 №002274236. Свидетельство о внесении записи в ЕГРЮЛ серия 21 №002332857 от 02.06.2009 г.
1.13	Информация об исполнении задания учредителя	Среднеразовый подписной тираж газеты по плану - 4300 экз. фактически - 4837 экз.
1.14	Информация об осуществлении деятельности, связанной с выполнением работ или оказанием услуг, в соответствии с обязательствами перед страховщиком по обязательному социальному страхованию	100
1.15	Объем финансового обеспечения задания учредителя	1374,9
1.16	Объем финансового обеспечения развития учреждения в рамках программ, утвержденных в установленном порядке	200,0
1.17	Объем финансового обеспечения деятельности, связанной с выполнением работ или оказанием услуг, в соответствии с обязательствами перед страховщиком по обязательному социальному страхованию	3475,4
1.18	Общие суммы прибыли учреждения после налогообложения в отчетном периоде, образовавшейся в связи с оказанием учреждением частично платных и полностью платных услуг (работ)	96,3.
1.19	Юридический адрес	429530, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Мира, 9А
1.20	Телефон (факс)	(83541) 62136
1.21	Адрес электронной почты	morpress@cbx.ru
1.22	Учредитель	Министерство информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики
1.23	Состав наблюдательного совета (должность и Ф.И.О)	**Комиссаров В.П.** – директор государственного унитарного предприятия Чувашской Республики «Чувашское книжное издательство» Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики, председатель региональной общественной организации «Союз журналистов Чувашской Республики»; **Краснова А.Е**.- начальник отдела по взаимодействию со средствами массовой информации, книгоиздания и полиграфической деятельности Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики; **Павлов С. Л. –** заместитель главного редактора автономного учреждения Чувашской Республики «Издательский дом «Хыпар» Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики, председатель правления общественной организации «Союз профессиональных писателей Чувашской Республики»; **Суворова О.Ф**.- корректор автономного учреждения Чувашской Республики «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ялав□» (Знамя победы») Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики; **Уханова Т.А.-** специалист-эксперт отдела по работе с государственными учреждениями и контролю за использованием государственного имущества Министерства имущественных и земельных отношений Чувашской Республики; **Шапошников В.Л**.- редактор отдела общественно-политической жизни автономного учреждения Чувашской Республики «Редакция Моргаушской районной газеты «□□нтер□ялав□» (Знамя победы») Министерства информационной политики и массовых коммуникаций Чувашской Республики.
1.24	Должность и Ф.И.О. руководителя учреждения	Главный редактор – Тихонов Анатолий Иванович

		на начало отчетного года	на конец отчетного года
1.25.1	Количество штатных единиц учреждения, в т.ч. количественный состав и квалификация сотрудников учреждения	10	10
1.25.2	Средняя заработная плата (тыс. руб.), в том числе	18500	23393

1.26 Средняя стоимость для потребителей получения частично платных и полностью платных услуг (работ) по видам услуг (работ)

N	Наименование услуги	на 1 января 2013 г.	на 31 декабря 2013 г.	на 1 января 2013 г.	на 31 декабря 2013г.
		частично платные		полностью платные	
1	Средняя стоимость получения полностью платных услуг (работ для потребителей (в руб.)			669,4	685,6
2	-издание, распространение через почту, альтернативным способом в Учреждении, через киоски и реализация газет (в руб.)			246,69	256,75
3	-оказание информационных и рекламных услуг юридическим и физическим лицам, населению (в руб.)			867,17	897,25

Раздел 2. Результат деятельности учреждения

(тыс. руб.)

		на 1 января 2014 г. (отчетный год)	на 1 января 2013г. (предыдущий отчетному году)	Изменение	
				рубли	%
2.1	Балансовая стоимость нефинансовых активов	2283,7	2224,3	59,26	0,7
2.3	Общая сумма выставленных требований в возмещение ущерба по недостачам и хищениям материальных ценностей, денежных средств, а также от порчи материальных ценностей	-	-	-	-
2.4	Дебиторская задолженность в разрезе поступлений, предусмотренных планом финансово-хозяйственной деятельности	604,63	119,24	501,654	407,06
	Расчеты по доходам	604,63	119,24	501,65	407,06
2.5	Просроченная дебиторская задолженность	-	-	-	-
2.6	Причины образования просроченной дебиторской задолженности, а также дебиторской задолженности, нереальной к взысканию				
2.7	Кредиторская задолженность	57,4	49,8	7,6	15,3
2.8	Кредиторская задолженность в разрезе выплат, предусмотренных планом финансово-хозяйственной деятельности	-	-	-	-
1	ИПК Чувашия за печать газеты	74,9	23,1		
2	Фирма Элис		24,42		
3	Начисление соцстрах		1,1		
4	Расчеты с бюджетом налог УСН		1,18		
5	НДФЛ		-		
6	Отчисления ФФОМС	-17,5	-		
7	Отчисления ТФОМС		-		
8	Страховая часть ПФР		-		
9	Накопительная часть ПФР		-		
2.9	Просроченная кредиторская задолженность	-	-	-	-
2.10	Причины образования просроченной кредиторской задолженности				

2.10. Общая сумма доходов, полученных учреждением от оказания платных услуг (выполнения работ)

(тыс.руб.)

N	Наименование услуги	на 1 января 2014 г. (отчетный год)	на 1 января 2013г. (предыдущий отчетному году)	Изменение	
				рубли	%
1	Доходы от оказания платных услуг	4192,4	3080,1	1112,3	36,11
2	Доходы от аренды активов	140,1	271,8	-131,7	-51,5
3	Доходы от выбытий матзапасов	-	158,2	-158,23	-100
	Итого	4332,5	3510,13	822,37	23,42

2.11. Изменение цен (тарифов) на платные услуги (работы), оказываемые (выполняемые) потребителям (в динамике в течение отчетного периода)

(в руб.)

N	Наименование услуги	с 01.01. 2014 г.	с 01.01 2013 г.	с 01.01 2012г.
1	Издание, распространение газеты			
2	Объявления для юридических лиц за 1 кв.см	30	25	25
3	За отдельные объявления	300	250	250
4	Объявления от юрлиц и бизнеса	300	250	250

2.12. Общее количество потребителей, воспользовавшихся услугами (работами) учреждения, в том числе количество потребителей, воспользовавшихся бесплатными, частично платными и полностью платными для потребителей услугами (работами), по видам услуг (работ)

N	Наименование услуги	бесплатно		частично платно		полностью платно	
		20__ г.	20__ г.	20__ г.	20__ г.	2013 г.	2014 г.
1	Общее количество потребителей, воспользовавшихся услугами автономного учреждения					6864	7162
2	по видам услуг: -издание, распространение через почту,альтернативным способом в Учреждении, через киоски и реализации газеты					4629	4837
3	-оказание информационных и рекламных услуг юридическим и физическим лицам,населению					2235	2325
4	-производство и реализации полиграфической продукции					-	-

2.13. Количество жалоб потребителей и принятые по результатам их рассмотрения меры

N	Наименование потребителя	Суть жалобы	Принятые меры
	-	-	-

(в тыс.руб.)

		План	Факт
2.14	Сумма кассовых и плановых поступлений (с учетом возвратов) в разрезе поступлений, предусмотренных планом финансово-хозяйственной деятельности	4199,90	5050,3
1	Доходы от собственности	125,00	146,3
2	Доходы от оказания платных услуг	2500,00	3329,1
3	Доходы от выбытия матзапасов		
4	Субсидия на выполнения госзадания	1374,9	1374,9
5	Субсидия на иные цели	200,0	200,0
2.15	Сумма кассовых и плановых выплат (с учетом восстановленных кассовых выплат) в разрезе выплат, предусмотренных планом финансово-хозяйственной деятельности	5664,5	5510,63
1	Зарплата	2700,1	2699,92
2	Прочие выплаты	1,5	1,0
3	Начисление на выплаты по оплате труда	761,4	674,3
4	Услуги связи	55,5	50,9
5	Транспортные услуги	102,0	84,2
6	Коммунальные услуги	185,9	184,0
7	Работы услуги по содержанию имущества	636,2	613,9
8	Прочие работы и услуги	618,2	618,2
9	Прочие расходы	171,1	171,1
10	На приобретение основных средств	77,2	59,01
11	На приобретение материальных запасов	355,4	354,1

Раздел 3. Сведения об использовании республиканского имущества, закрепленного за учреждением

		на начало отчетного года	на конец отчетного года
3.1	Общая балансовая стоимость имущества автономного учреждения, в том числе:	2190,9	2207,3
3.1.1	Балансовая стоимость закрепленного за автономным учреждением недвижимого имущества	816,1	816,1
3.1.2	Балансовая стоимость закрепленного за автономным учреждением особо ценного движимого имущества	997,1	1021,2
3.2	Количество объектов недвижимого имущества, закрепленных за учреждением (зданий, строений, помещений)	2	2
3.3	Общая площадь объектов недвижимого имущества, закрепленного за учреждением, в том числе:	452,3	452,3
3.3.1	Площадь объектов недвижимого имущества, закрепленного за учреждением и переданного в аренду	95,2	95,2

Руководитель учреждения _____________ А.И. Тихонов

Главный бухгалтер _____________ Г.И. Александрова.

Телепрограмма

со 2 по 8 июня 2014 года

ПОНЕДЕЛЬНИК, 02.06

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15, 4.30 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.15 «Сегодня вечером» 16+
14.20 «Время обедать!»
15.15, 3.35 «В наше время» 12+
16.10 «Они и мы» 16+
17.00 «Наедине со всеми» 16+
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «КУПРИН. ЯМА» 16+
23.30 «Вечерний Ургант» 16+
0.10 «Познер» 16+
1.10, 3.05 Х/ф «ВОЕННЫЙ НЫРЯЛЬЩИК» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00, 3.25 «Тайна горы мертвецов. Перевал Дятлова» 16+
9.55 «О самом главном»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Местное время
11.50, 14.50, 18.05 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ДЖАМАЙКА» 12+
16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «РОКОВОЕ НАСЛЕДСТВО» 12+
23.40 «Дежурный по стране» Михаил Жванецкий
0.35 «Девчата» 16+
1.20 Т/с «ВИЗИТ К МИНОТАВРУ»
2.40 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-19» 16+
4.15 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.45-18.05 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.35 «ДЕЛО ВРАЧЕЙ» 16+
15.35, 18.35 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
21.25 Т/с «ЛЕГАВЫЙ» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ДОЗНАВАТЕЛЬ-2» 16+
1.30 «Прокурорская проверка» 18+
2.35 Дикий мир 0+
3.05 Х/ф «ЗВЕРОБОЙ» 16+
5.00 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+

ВТОРНИК, 03.06

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15, 4.10 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.15, 21.30 Т/с «КУПРИН. ЯМА» 16+
14.20 «Время обедать!»
15.15, 3.15 «В наше время» 12+
16.10 «Они и мы» 16+
17.00 «Наедине со всеми» 16+
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
23.30 «Вечерний Ургант» 16+
0.10 «Война в Корее» 12+
1.10, 3.05 Х/ф «ЭДВАРД РУКИ-НОЖНИЦЫ» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00, 3.10 «Тайна горы мертвецов. Перевал Дятлова» 16+
9.55 «О самом главном»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Местное время
11.50, 14.50, 18.05, 4.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ДЖАМАЙКА» 12+
16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «РОКОВОЕ НАСЛЕДСТВО» 12+
23.45 Специальный корреспондент 16+
0.45 «Нормандия - Неман. В небесах мы летали одних...» 12+
1.50 Т/с «ВИЗИТ К МИНОТАВРУ»
4.00 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Утренний гость (на чувашском языке)
9.35-9.55 Главные роли
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.45-18.05 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.40, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.35 «ДЕЛО ВРАЧЕЙ» 16+
15.35, 18.35 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
21.25 Т/с «ЛЕГАВЫЙ» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ДОЗНАВАТЕЛЬ-2» 16+
1.30 Квартирный вопрос 0+
2.35 Главная дорога 16+
3.05 Х/ф «ЗВЕРОБОЙ» 16+
5.00 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+

СРЕДА, 04.06

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15, 4.00 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.15, 21.30 Т/с «КУПРИН. ЯМА» 16+
14.20 «Время обедать!»
15.15, 3.05 «В наше время» 12+
16.10 «Они и мы» 16+
17.00 «Наедине со всеми» 16+
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
22.30 «Лаврентий Берия. Ликвидация» 12+
23.30 «Вечерний Ургант» 16+
0.10 «Политика» 16+
1.15 Х/ф «МУЖСКОЙ СТРИПТИЗ» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00, 3.45 «Русская муза французского сопротивления» 12+
9.55 «О самом главном»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Местное время
11.50, 14.50, 18.05, 4.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ДЖАМАЙКА» 12+
16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «РОКОВОЕ НАСЛЕДСТВО» 12+
23.45 «АЛСИБ. Секретная трасса» 12+
0.50 «Унесенные морем» 12+
1.55 Т/с «ВИЗИТ К МИНОТАВРУ»
3.20 «Честный детектив» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.45-18.05 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.35 «ДЕЛО ВРАЧЕЙ» 16+
15.35, 18.35 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
21.25 Т/с «ЛЕГАВЫЙ» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ДОЗНАВАТЕЛЬ-2» 16+
1.30 «Дачный ответ» 0+
2.35 Дикий мир 0+
3.05 Х/ф «ЗВЕРОБОЙ» 16+
5.00 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+

ЧЕТВЕРГ, 05.06

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.15 Т/с «КУПРИН. ЯМА» 16+
13.20 «Лаврентий Берия. Ликвидация» 12+
14.20 «Время обедать!»
15.15, 3.45 «В наше время» 12+
16.10 «Они и мы» 16+
17.00 «Наедине со всеми» 16+
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «КУПРИН. ВПОТЬМАХ» 16+
23.30 «Вечерний Ургант» 16+
0.10 «На ночь глядя» 16+
1.05, 3.05 Х/ф «КОНАН-ВАРВАР» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00, 3.35 «Летчик для Молотова. Один шанс из тысячи»
9.55 «О самом главном»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Местное время
11.50, 14.50, 18.05 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ДЖАМАЙКА» 12+
16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «РОКОВОЕ НАСЛЕДСТВО» 12+
23.45 «Живой звук»
1.30 Т/с «ВИЗИТ К МИНОТАВРУ»
2.45 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-19» 16+
4.20 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Вспомни, солдат (на чувашском языке)
9.15-9.55 Мир искусства. Заслуженный артист Российской Федерации В. Семенов
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.45-18.05 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.30 Спасатели 16+
9.00 «Медицинские тайны» 16+
9.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.35 «ДЕЛО ВРАЧЕЙ» 16+
15.35, 18.35 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
21.25 Т/с «ЛЕГАВЫЙ» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ДОЗНАВАТЕЛЬ-2» 16+
1.30 Х/ф «ДЕЛО ТЕМНОЕ» 16+
2.30 Дикий мир 0+
3.05 Х/ф «ЗВЕРОБОЙ» 16+
5.00 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+

ПЯТНИЦА, 06.06

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15, 5.15 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.15, 21.30 Т/с «КУПРИН. ВПОТЬМАХ» 16+
14.20 «Время обедать!»
15.15 «В наше время» 12+
16.10 «Они и мы» 16+
17.00 «Жди меня»
18.45 «Человек и закон» 16+
19.50 «Поле чудес» 16+
21.00 «Время»
23.30 «Вечерний Ургант» 16+
0.25 Х/ф «МЕСТО ПОД СОСНАМИ» 16+
3.10 Х/ф «УМЕРЕТЬ МОЛОДЫМ» 16+

РТР

5.00 Утро России
8.55 Мусульмане
9.10, 3.00 «Натурщица для гения» 12+
10.05 «О самом главном»
11.00, 14.00, 17.00, 19.55 Вести
11.30, 14.30, 17.30 Местное время
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ДЖАМАЙКА» 12+
16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+
17.50 Футбол. Товарищеский матч. Россия - Марокко. Прямая трансляция из Москвы
21.00 «Поединок» 12+
22.45 Х/ф «ЕЕ СЕРДЦЕ» 12+
0.40 Горячая десятка 12+
1.45 Т/с «ВИЗИТ К МИНОТАВРУ»
3.50 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.10 Для вас, любимые. Концерт по заявкам
9.30-10.05 Телеюрă
11.30-11.50 Вести-ПФО
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.30-17.50 Вести-Чăваш ен

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.35 «ДЕЛО ВРАЧЕЙ» 16+
15.35, 18.35 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
21.25 Т/с «ЛЕГАВЫЙ» 16+
23.25 Т/с «ДОЗНАВАТЕЛЬ-2» 16+
2.15 Спасатели 16+
2.45 Х/ф «ЗВЕРОБОЙ» 16+
4.40 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+

СУББОТА, 07.06

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
6.10 Х/ф «МЕТЕЛЬ»
8.00 «Играй, гармонь любимая!»
8.45 «Смешарики. Новые приключения»
9.00 «Умницы и умники» 12+
9.45 «Слово пастыря»
10.15 «Смак» 12+
10.55 «Тамара Семина. Соблазны и поклонники» 12+
12.15 «Идеальный ремонт»
13.15 «Заговор диетологов» 12+
14.20 «Голос. Дети.» Финал
16.55 «Чувство юмора» 16+
18.15 «Угадай мелодию» 12+
18.50 «Стас Михайлов. Против правил» 12+
19.50 «Кто хочет стать миллионером?»
21.00 «Время»
21.20 «Сегодня вечером» 16+
23.00 «Что? Где? Когда?»
0.20 Х/ф «ОСОБО ОПАСНЫ» 18+
2.50 Х/ф «ФРАНЦУЗСКИЙ СВЯЗНОЙ» 16+
4.45 «В наше время» 12+

РТР

4.35 Х/ф «ДЕЛО «ПЕСТРЫХ»
6.35 «Сельское утро»
7.05 Диалоги о животных
8.00, 11.00, 14.00 Вести
8.15, 11.10, 14.20 Местное время. Вести-Москва
8.30 «Военная программа» Александра Сладкова
8.55, 4.00 «Не жизнь, а праздник»
10.05 «Моя планета» представляет. «Заповедник «Белогорье» «Королевский Тироль»
11.20 Вести. Дежурная часть
11.55 «Честный детектив» 16+
12.25 Х/ф «САДОВНИК» 12+
14.30 Шоу «Десять миллионов»
15.35 «Кривое зеркало» Театр 16+
18.00 Субботний вечер
20.00 Вести в субботу
20.45 Х/ф «ВЫСОКАЯ КУХНЯ» 12+
0.40 Х/ф «АРИФМЕТИКА ПОДЛОСТИ» 12+
2.20 Х/ф «ПО ТУ СТОРОНУ ЗАКОНА» 16+

ЧУВАШИЯ

8.15-8.30 Вести-Чăваш ен
10.05 Для вас, любимые. Концерт по заявкам
10.50-11.00 Солнечный зайчик (на чувашском языке)
14.20-14.30 Вести-Чувашия

НТВ

5.35 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
7.25 Смотр 0+
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сегодня
8.15 «Золотой ключ» 0+
8.45 Их нравы 0+
9.25 «Готовим с Алексеем Зиминым» 0+
10.20 Главная дорога 16+
10.55 Кулинарный поединок 0+
12.00 Квартирный вопрос 0+
13.20 Своя игра 0+
14.05 Х/ф «КРОВНЫЕ БРАТЬЯ» 16+
16.15 Следствие вели...16+
17.15 «Очная ставка» 16+
18.20 Обзор. Чрезвычайное происшествие
19.00 «Центральное телевидение» с Вадимом Такменевым
19.50 «Новые русские сенсации» 16+
20.50 Ты не поверишь! 16+
21.45 Х/ф «КАК ПРОЙТИ В БИБЛИОТЕКУ?» 16+
23.35 Х/ф «МУХА» 16+
1.45 Авиаторы 12+
2.15 Х/ф «ДЕЛО ТЕМНОЕ» 16+
3.10 Х/ф «ЗВЕРОБОЙ» 16+
5.05 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 08.06

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 17.45 Новости
6.10 Х/ф «СВАДЬБА С ПРИДАНЫМ»
8.10 «Служу Отчизне!»
8.40 «Смешарики. ПИН-код»
8.55 «Здоровье» 16+
10.15 «Непутевые заметки» 12+
10.35 «Пока все дома»
11.25 «Фазенда»
12.15 «Я боюсь, что меня разлюбят. Андрей Миронов» 12+
13.10 «Наталья Гвоздикова и Евгений Жариков. Рожденные революцией» 12+
14.05 «Наталья Кустинская. Королева разбитых сердец» 12+
15.00 «Три плюс два» Версия курортного романа
16.05 Х/ф «ТРИ ПЛЮС ДВА»
18.00 «Точь-в-точь»
21.00 Воскресное «Время»
22.00 «Клуб Веселых и Находчивых» Высшая лига 16+
0.15 Х/ф «ВОСХОДЯЩЕЕ СОЛНЦЕ» 16+
2.40 Х/ф «ОДИН ДОМА 3»

РТР

5.15 Х/ф «ПОВОРОТ»
7.20 Вся Россия
7.30 Сам себе режиссер
8.20 «Смехопанорама» Евгения Петросяна
8.50 Утренняя почта
9.30 «Сто к одному»
10.20 Местное время. Вести-Москва. Неделя в городе
11.00, 14.00 Вести
11.10 «Смеяться разрешается»
12.35, 14.30 Х/ф «ПРИЧАЛ ЛЮБВИ И НАДЕЖДЫ» 12+
14.20 Местное время. Вести-Москва
17.00 «Один в один»
20.00 Вести недели
22.00 Х/ф «НАПРАСНАЯ ЖЕРТВА» 12+
23.50 Х/ф «ЧТО СКРЫВАЕТ ЛЮБОВЬ» 12+
1.35 Торжественная церемония закрытия XXV-го кинофестиваля
2.40 Х/ф «КАРУСЕЛЬ»
3.55 «Планета собак»
4.25 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

10.20-11.00 Вести-Чувашия. События недели

НТВ

6.00 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сегодня
8.15 «Русское лото плюс» 0+
8.45 Их нравы 0+
9.25 Едим дома 0+
10.20 «Первая передача» 16+
10.55 «Чудо техники» 12+
11.25 «Поедем, поедим!» 0+
12.00 «Дачный ответ» 0+
13.20 Своя игра 0+
14.10, 16.15 Т/с «ВРЕМЯ СИНДБАДА» 16+
18.20 Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю
19.00 «Сегодня. Итоговая программа» с Кириллом Поздняковым
19.50 Х/ф «МЫ ОБЪЯВЛЯЕМ ВАМ ВОЙНУ» 16+
23.40 Х/ф «ШОКОВАЯ ТЕРАПИЯ» 16+
1.30 «Школа злословия» Мария Голованивская 16+
2.20 Х/ф «ДЕЛО ТЕМНОЕ» 16+
3.05 Х/ф «ЗВЕРОБОЙ» 16+
5.00 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+

* * *

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

Настоящим, кадастровый инженер Павлова И.В., номер квалификационного аттестата 21-13-28, адрес: Чувашская Республика, г. Чебоксары, Президентский бульвар, д. 31, e-mail: ingenercheb@ya.ru, тел.: 66-20-20 извещает участников долевой собственности СХПК им. Чкалова о подготовке проекта межевания земельного участка, выделяемого в счет земельной доли в поле № 3.

Заказчиком работ по подготовке проекта межевания земельного участка является Егорова Е.Г. , адрес: Чувашская Республика, Моргаушский район, д. Изедеркино, ул. Молодежная, д. 2. тел.: 8-965-681-47-78.

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:260301:1, адрес: Чувашская Республика, Моргаушский район, Чуманкасинское сельское поселение.

С проектом межевания земельного участка можно ознакомиться по адресу: Чувашская Республика, г. Чебоксары, Президентский бульвар, д. 31, офис 303, с 9 часов 00 минут по 16 часов 30 минут в течение 30 дней со дня опубликования настоящего извещения. Для ознакомления с материалами проекта межевания заинтересованным лицам необходимо при себе иметь:

- документ, удостоверяющий личность;
- свидетельство о праве собственности на земельную долю или иной документ в соответствии со ст. 18 Федерального закона № 101-ФЗ «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения».

Обоснованные возражения относительно размера и местоположения границ выделяемого в счет земельной доли земельного участка, после ознакомления с проектом межевания, направляются или вручаются в письменной форме в течение 30 дней со дня опубликования настоящего извещения по двум адресам: 1) 428000, Чувашская Республика, г. Чебоксары, Президентский бульвар, д. 31, офис 303. 2) 428017, Чувашская Республика, г. Чебоксары, пр-кт Московский, д. 37, филиал ФГБУ "Федеральная кадастровая палата Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии»" по Чувашской Республике – Чувашии.

(В соответствии со ст. 13 Федерального закона № 101-ФЗ «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» возражения дожны содержать фамилию, имя и отчество лица, выдвинувшего эти возражения, реквизиты документа, удостоверяющего его личность, обоснование причин его несогласия с предложенными размером и местоположением границ выделяемого в счет земельной доли (долей) земельного участка, кадастровый номер исходного земельного участка. Должны быть приложены копии документов, подтверждающих право лица на земельную долю в исходном земельном участке).

* * *

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Настоящим извещением уведомляем участников долевой собственности на земельный участок с кадастровым номером 21:17:180701:1, о месте и порядке ознакомления с проектом межевания земельного участка, образованного в счет земельной доли. Предметом согласования являются размер и местоположение границ выделяемого земельного участка.

Заказчиками проекта межевания являются: Сорокина Тамара Ивановна, адрес: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение, д. Костеряки, ул. Северная, д. 13. Сорокин Алим Михайлович, адрес: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение, д. Костеряки, ул. Северная, д. 13.

Проект межевания земельного участка подготовлен кадастровым инженером Николаевым А.В., номер квалификационного аттестата 21-11-68. Почтовый адрес и адрес электронной почты, по которым осуществляется связь с кадастровым инженером: 429530, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5. E-mail:arshin21@yandex.ru

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:180701:1. Адрес местоположения: Чувашская Республика-Чувашия, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение.

С проектом межевания земельного участка можно ознакомиться по адресу: 429530, Россия, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5.

Обоснованные возражения после ознакомления с проектом межевания относительно размера и местоположения границ земельного участка принимаются в течение 30 дней со дня опубликования данного извещения по адресу: 429530, Чувашская Республика-Чувашия, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5, ООО «Аршин» и в филиале ФГБУ «ФКП Росреестра» по Чувашской Республике-Чувашии, по адресу: Чувашская Республика-Чувашия, г. Чебоксары, пр. Московский, д. 37.

Пĕлтерӳсем. Объявления

ВИКТОРИЯ – ОКНА от производителя.
ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА – 7-ое окно в подарок.
НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ – 3-ий потолок в подарок.
Акция: остекли у нас весь дом, натяжной потолок до 15 кв. м. – в подарок.
Тел.: 8-987-662-61-62, 8-937-955-33-00. 3-3.

ПИЛОМАТЕРИАЛЫ ОБРЕЗНЫЕ: 25х100; 25х110; 25х120; 25х130; 25х150; 25х200; 50х120; 50х150; 50х180; 50х200. БРУСЬЯ: 100х100; 100х150; 100х200; 150х150; 150х200. БЛОКИ, КИРПИЧИ, ЦЕМЕНТ.
Тел.: 8-903-346-40-58, 8-905-346-63-36. 5-10.

УСЛУГИ 4-10.
строительной техники:
- экскаватор
- ямобур
- самосвал
- бульдозер
- погрузчик
Доставка: - речного песка - щебня.
Тел.: 8-937-950-85-85.

Организация реализует: песок речной, гравмассу (ОПГС), щебень различных фракций. Без посредников. Низкие цены. Шешкарская пристань, Моргаушский район.
Тел.: 8-927-995-07-51, 8-937-384-06-50. 13-19.

ПРОДАЮ ГРАВМАССУ, ПЕСОК, КЕРАМЗИТ, БЛОКИ, КИРПИЧ. Тел.: 8-905-199-69-33. 10-27.

Кивелнĕ электропроводка – пушар хăрушлăхĕ, кайран вара чавса çывăх та çыртма çук. Ялти çуртсенче, хваттерсенче кивелнĕ электропроводкăна çĕнĕрен улăштаратпăр. Материалĕ хаклă мар.
Тел.: 8-902-661-70-57, 62-1-37. 4-5.

ВМК ВОЕННО-МЕМОРИАЛЬНАЯ® КОМПАНИЯ
СКИДКИ ДО 30%*
ПАМЯТНИКИ
ИЗГОТОВЛЕНИЕ • УСТАНОВКА • ГАРАНТИЯ
ВЕСЕННЕЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ 3-14.
• РЕАЛИЗУЕМ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ГАРАНТИИ***
• РИТУАЛЬНЫЕ УСЛУГИ
БЕСПЛАТНОЕ ХРАНЕНИЕ
с. Моргауши
ул. 50 лет Октября, 4
8 (83541) 6-27-30
8 (917) 653-55-97
24 часа 8 (800) 200-07-10**
www.vmkros.ru
* При покупке памятников с 1.03.2014 г. по 31.05.2014 г. Подробности необходимо уточнять по указанным адресам. Предложение действует на ограниченное количество товара.
** Круглосуточно. Звонок по России бесплатный.
*** За счет средств федерального бюджета (в соответствии с Постановлением Правительства РФ от 6 мая 1994 г. № 460)

пластиковые ОКНА
Немецкое качество
Окна STAR
6-камерный профиль ПО ЦЕНЕ 3-камерного
11-11.
подробности по телефонам:
скидки до 35%
8-9603101816
Пенсионерам доп. скидки
Офис продаж в здании рынка с.Моргауши
Окна стали дешевле...

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА, ДВЕРИ СТАЛЬНЫЕ.
Низкие цены. Замер. Доставка – бесплатно.
Без выходных. Тел.: 8-937-010-10-54. 5-10.

БЕТОН, РАСТВОР всех марок. Доставка. Дешево. Тел.: 8-927-668-87-78. 13-43.

ПЕСОК речной, ОПГС (гравмасса), ЩЕБЕНЬ. Доставка. Тел.: 8-927-668-84-40. 13-43.

НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ
Тел.: 8-927-667-40-92. 5-22.

OKNA-VEKA – на ВЕКА!!!
Немецкое качество в вашем доме. Стальные двери от 6900 руб., межкомнатные – от 1400 руб. Любой размер – все под ключ. Жалюзи, шторы, ворота, натяжные потолки. Адрес: ул. 50 лет Октября, д. 78. Тел.: 8(83547)23-2-96, 8-919-666-39-02. 3-10.

ПРОДАЮ КЕРАМЗИТОБЕТОННЫЕ БЛОКИ, ЦЕМЕНТ, КИРПИЧ, ПИЛОМАТЕРИАЛ.
Тел.: 8-903-346-40-58. 2-10.

СПУТНИКОВЫЕ АНТЕННЫ. АКЦИЯ!!! Снижение цен! ТРИКОЛОР, НТВ+, ТЕЛЕКАРТА от 3000 руб. Эфирные цифровые приемники от 1200 руб. Обмен старых ресиверов на новые! Дилер, установщик по району. Тел.: 8-906-385-29-30. 4-10.

Продаем керамзитобетонные блоки высокого качества, цемент, песок, гравмассу.
Тел.: 8-960-307-41-78. 9-10.

Продаем: доски 25–50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Цена договорная, доставка по району бесплатно.
Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 9-10.

Цифровое спутниковое телевидение
ТРИКОЛОР - 7000 руб. ТЕЛЕКАРТА - 3000 руб.
Гарантия. Тел.: 8-905-345-77-19. 5-10.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА
СТАЛЬНЫЕ ДВЕРИ 4-5.
НЕМЕЦКИЕ ОКНА
НЕМЕЦКИЕ СТАНДАРТЫ КАЧЕСТВА
БЕСПЛАТНО: ЗАМЕР, ДОСТАВКА
Опытные установщики Рассрочка без%
Гибкая система скидок
Гарантия на изделия и установку
VEKA
ARTEC оконные системы
тел.: 8-987-576-65-62 без выходных

На постоянную работу в швейный цех в с. Моргауши и в с. Б. Сундырь требуются ШВЕИ. Оформление по ТК РФ. Достойная и своевременная заработная плата. Стабильные заказы (спец. одежда), без простоев. График работы Пн–Пт. С 8.00 до 17.00 час.
Тел.: 8-905-345-58-13. 3-5.

ĔНЕ, ВĂКĂР, ТЫНАШКИ ТУЯНАТĂП. Тел.: 8-905-342-39-43. 8-10.

3-10.
компания немецкие ОКНА И ДВЕРИ
• замер • доставка (бесплатно)
• установка под ключ
8(927)844-78-11
всего от 2900 руб. кв.м.

Утепляем дома эковатой: натуральным материалом на основе целлюлозы
4-5.
- чердаки и полы
- стены и скатные крыши
ЭКОВАТА
8 919 669-16-66
8 987 129-03-67

Прогноз погоды

	суббота 31 мая				воскресенье 1 июня				понедельник 2 июня				вторник 3 июня				среда 4 июня		
Местное время	04	10	16	22	04	10	16	22	04	10	16	22	04	10	16	22	04	10	16
Облачность %																			
Осадки мм																			
Температура °C	+12	+20	+23	+17	+14	+22	+25	+17	+14	+23	+28	+19	+17	+22	+25	+19	+15	+21	+24
Давление мм	754	754	753	754	754	754	753	753	753	754	754	754	754	756	757	757	758	758	757
Влажность %	53	46	27	41	56	42	22	46	52	39	18	55	59	52	44	68	77	43	28
Ветер м/с	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	5	3	3	1	2	2	3	4	3
	Ю-В	Ю-В	Ю-В	Ю-В	Ю-В	Ю	Ю	Ю	Ю	Ю-З	Ю-З	Ю-З	Ю-З	С	С-В	С-В	В	В	В
Солнце восход / заход		04:15	21:25			04:14	21:27			04:13	21:28			04:12	21:29		04:11	21:31	
Луна восход / заход		06:49	23:10			07:48	23:43			08:50	-			09:55	00:10		11:01	00:33	

Печки для бани, теплицы на заказ. Доставка. Тел.: 8-903-358-77-14. 7-7.

Продаем пропаренные керамзитобетонные блоки высокого качества, керамзит, цемент, гравмассу, песок речной. Требуется рабочий на производство керамзитобетонных блоков. С. Моргауши «Агропромснаб». Тел.: 8-905-340-07-78. 7-10.

ОАО «ЧЗСМ» приглашает на работу в г. Чебоксары водителей кат. С, Е и рабочих в цех. Жилье предоставляется. Заработная плата достойная и своевременная. Тел.: 8-903-358-91-94, 8-903-358-13-24. 2-2.

Организация продает щебень, песок, гравмассу (ОПГС), бетон. Возможна доставка.
Тел.: (8352)57-42-81, 57-33-83, 8-903-358-36-23. 3-8.

ЗАЙМЫ ВСЕМ! Быстрая помощь! Заявка по тел.: 8-903-400-93-15. ИП Гребенникова. ОГРН 311619310900095. 3-5.

Продаю ПЕСОК, ГРАВМАССУ от 10 до 15 тонн. Доставка. Тел.: 8-903-065-60-58. 33-68.

В ОАО "Птицефабрика "Моргаушская" срочно требуются: приемщик яйца, бухгалтер по учету и реализации продукции, продавец продовольственных товаров, тракторист-машинист с/х производства, водители, слесарь-сантехник, рабочий санбойни, электрогазосварщик, птицеводы, оператор птицефабрик и механизированных ферм, грузчик, электромонтер по ремонту и обслуживанию электрооборудования. З/п достойная. Тел: 65-2-49. 2-2.

Пластиковые окна, натяжные потолки, металлические двери, жалюзи, ортопедические матрасы от производителя. Прием заказов: рынок «Моргаушский», продуктовый отдел.
Тел.: 8-937-375-88-55. 2-3.

Подольская кондитерская фабрика «Би-энд-Би (B&B)» (Московская область) ПРИГЛАШАЕТ НА РАБОТУ:
КОНФЕТЧИКОВ-фасовщиков (без опыта работы)
ГРУЗЧИКОВ (без опыта работы) 2-4.
МАСТЕРОВ (с опытом работы от 1 года)
ВАХТА 30/30;
БЕСПЛАТНОЕ проживание и ужин
Тел.: 8(8352)38-56-16, 8-927-668-56-16
Собеседование по адресу: г.Чебоксары, пр.Мира, 76 «А», офис 2

Çатракассинчи вăтам шкул коллективĕ кунта нумай çул математика предметне вĕрентнĕ З.И. Ивановăн хунямăшĕ
Матрена Филипповна ИВАНОВА
вилсе кайнă пирки тăванĕсемпе пĕрле тарăннăн хурланни çинчен пĕлтерет.

Шатракассинчи пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан тĕп шкул коллективĕ кунта нумай çул директор пулса ĕçленĕ тата чăваш чĕлхипе литератури вĕрентнĕ
Юлия Порфирьевна САВАТЕЕВА
вилсе кайнă пирки унăн тăванĕсемпе тата çывăх çыннисемпе пĕрле чĕререн хурланни çинчен пĕлтерет.

Муркаш райпо коллективĕ кунта нумай çул ĕçленĕ
Зинаида Никоноровна ПЕТРОВА
ĕç ветеранĕ вилсе кайнă пирки çывăх çыннисемпе, тăванĕсемпе пĕрле чĕререн хурланни çинчен пĕлтерет.

Оринин ял тăрăхĕнчи Тереç ялĕнче пурăннă, «Восток» хуçалăхра нумай çул ĕçленĕ
Зинаида Михайловна ОРЛОВА
вăхăтсăр вилсе кайнă пирки унăн тăванĕсемпе пĕрле çывăх çыннисем чĕререн хурланса пĕлтереççĕ.

«Оринино» ял хуçалăх кооперативĕн правленийĕ, профсоюз комитечĕ нумай çул хуçалăхра водительте ĕçленĕ
Виталий Андреевич КОЛБАСОВ
вăхăтсăр вилсе кайнă пирки унăн ачисемпе, çывăх тăванĕсемпе пĕрле тарăннăн хурланни çинчен пĕлтереççĕ.

Муркаш районĕнчи «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат
УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:
Чăваш Республикин Информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерстви
ЧР Информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерствин “Муркаш районĕн «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат редакцийĕ” Чăваш Республикин хăй тытăмлă учрежденийĕ.

Тĕп редактор А.И. ТИХОНОВ.
АДРЕС: 429530, Чăваш Республики, Муркаш ялĕ, Мир урамĕ, 9А çурт.
ТЕЛЕФОНСЕМ: тĕп редактор - 62-1-36, бухгалтери - 62-1-35,
пайсем: общество пурнăç пайĕ - 62-2-82, экономика тата социаллă пурнăç пайĕсем - 62-1-38.
Факс: 62-1-36. E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru
Çыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникаци сферине пăхса тăракан Федераллă службăн Чăваш Республикипе – Чăваш Енпе ĕçлекен управленийĕ 2012 çулхи юпа уйăхĕн 11-мĕшĕнче ПИ ТУ 21-00249 № регистрациленĕ.

Калăпăшĕ 2 пичет листи.
Ал çырăвĕсене рецензилемеççĕ, каялла тавăрса памаççĕ, 2 страницăран пысăкраххисене йышăнмаççĕ.
Рекламăпа пĕлтерӳсен чăнлăхĕшĕн вĕсене паракансем яваплă.

ИЗДАНИ ИНДЕКСĔ: 54822.
Хаçат юн тата шăмат кунсерен тухать.
Номер дежурнăйĕ Макарова Р.А.
Пичете панă 30.05.2014 ç.
Пичете памалли вăхăт: графикпа – 17 сех. 20 мин., чăннипе – 17 сех. 20 мин.
Заказ Тираж 5134.

Номер набран и сверстан в АУ ЧР «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерӳ ялавĕ», отпечатан в типографии ГУП "ИПК "Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.